Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent

Llyfryn Gwybodaeth i Rieni / Gofalwyr am Ysgolion

Gwneud cais am Le Ysgol ar gyfer 2026 / 2027

Dyddiad Cyhoeddi: 1 Medi 2025

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Cymunedau Dysgu Cynaliadwy
Sustainable Communities for Learning

Rhagair

Annwyl Riant/Rhieni / Gwarcheidwaid a Gofalwyr,

Mae dechrau'r ysgol a symud o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd yn gamau pwysig iawn i chi a'ch plentyn. Rydyn ni yma i helpu i lywio eich penderfyniad ar yr ysgol rydych chi'n ei dewis ar gyfer eich plentyn a/neu blant.

Rydym yn argymell eich bod yn ymweld ag ysgolion Blaenau Gwent sydd o ddiddordeb i chi, a fydd yn rhoi cyfle i chi ddarganfod beth sydd gan bob ysgol i'w gynnig.

Rydym yn derbyn nifer o geisiadau gan drigolion Blaenau Gwent a chan drigolion sy'n byw y tu allan i Flaenau Gwent. Mae gan bob ysgol nifer benodol o leoedd y defnyddir meini prawf derbyn i'w llenwi, yn unol â Chod Derbyn i Ysgolion Llywodraeth Cymru (2013).

Mae'n bwysig eich bod chi'n deall pa mor debygol yw hi y bydd eich plentyn yn cael cynnig lle yn un o'ch dewis ysgolion. Bydd y wybodaeth a ddarperir yn y llyfryn hwn yn eich helpu i ddeall a chwblhau'r broses ymgeisio.

Ar ôl i chi benderfynu pa ysgolion yr hoffech wneud cais i'ch plentyn eu mynychu, cwblhewch y ffurflen berthnasol a'i dychwelyd erbyn y dyddiad cau.

Dymunwn bob llwyddiant i'ch plentyn yn yr ysgol ac ar gyfer y dyfodol.

Louisa Munro - Morris
Dirprwy Brif Weithredwr
Blaenau Gwent a'r Cyfarwyddwr
Strategol Plant, Pobl Ifanc a
Theuluoedd

Mae'r llyfryn hwn yn esbonio sut i wneud cais am le ysgol ar gyfer blwyddyn academaidd 2026/27.

Derbyniadau Meithrin 2026

Mae gan bob plentyn sy'n byw ym Mlaenau Gwent hawl i le addysg rhan-amser am ddim yn y tymor ar ôl eu trydydd pen-blwydd. Cyfeirir at hyn yn gyffredin fel lle 'Codi'n 3'. Mae mynediad i leoliadau meithrin fel arfer yn golygu bod eich plentyn yn mynychu'n rhan-amser am 5 diwrnod yr wythnos.

> Os yw'ch plentyn yn 3 oed rhwng **1 Medi 2025 a 31 Rhagfyr 2025**, bydd yn gymwys i gael lle Codi'n 3 yn nhymor y gwanwyn, **Ionawr 2026**.
> Os yw'ch plentyn yn 3 oed rhwng **1 Ionawr 2026 a 12 Ebrill 2026** bydd yn gymwys i gael lle Codi'n 3 yn nhymor yr haf, **Ebrill 2026**.
> Os yw'ch plentyn yn 3 oed rhwng **13 Ebrill 2026 a 31 Awst 2026**, bydd yn gymwys i gael lle Codi'n 3 yn nhymor yr hydref, **Medi 2026**.

*Os hoffech i'ch plentyn fynychu darpariaeth feithrin, bydd angen i chi wneud cais am le meithrin ar gyfer 2026, mae'r dyddiadau ar gyfer y rownd derbyniadau meithrin wedi'u manylu ar dudalen 4.

*Noder nad yw mynychu dosbarth meithrin yn rhoi blaenoriaeth i'ch plentyn am le yn y grŵp blwyddyn derbyn mewn unrhyw ysgol gynradd, gan fod angen gwneud cais ar wahân.

Derbyniadau Dosbarth Derbyn 2026

Os ganwyd eich plentyn rhwng **1 Medi 2021 a 31 Awst 2022**, bydd angen i chi wneud cais am le derbyn ar gyfer Medi 2026. Hyd yn oed os ydych chi am i'ch plentyn ddechrau'r ysgol yn hwyrach (y tymor ar ôl i'ch plentyn droi'n bump oed), rhaid i chi wneud cais o fewn y rownd dderbyn fel y nodir ar dudalen 4.

Derbyniadau Uwchradd 2026

Os ganwyd eich plentyn rhwng **1 Medi 2014 a 31 Awst 2015**, bydd angen i chi wneud cais am le uwchradd ar gyfer Medi 2025, rhaid i chi wneud cais o fewn y rownd dderbyn ar gyfer ysgolion uwchradd fel y nodir ar dudalen 4.

I gael rhagor o wybodaeth neu i siarad ag aelod o'r tîm Derbyniadau, cyfeiriwch at y manylion cyswllt ar waelod pob tudalen o'r llyfryn hwn.

Cynnwys

Mae'r wybodaeth yn y llyfryn hwn wedi'i nodi mewn pum adran:

Adran 1

Lleoliadau Blynyddoedd Cynnar	**6**
A-Y Ysgolion Cynradd ac Uwchradd Cymunedol	**7 - 10**
Cymuned Ddysgu Ebwy Fawr	**11**
Cymuned Ddysgu Abertyleri	**11 - 12**
Darpariaeth Gymraeg	**13 - 14**
Ysgol Sefydledig	**15**
Ysgolion Ffydd / Gwirfoddol a Gynorthwyir	**16 - 19**
Ysgol Arbennig	**19**
Cymuned Ddysgu 3-16 Canolfan yr Afon	**20**
Ydych chi am i'ch plentyn ddod yn ddwyieithog?	**21 - 24**

Adran 2

Gwneud cais am ysgol ar gyfer Medi 2026	**25**
Cyn i chi wneud eich cais	**25**
Cwblhau eich ffurflen gais	**26 - 30**
Sut byddwn yn prosesu eich cais	**31**
Pryd byddaf i'n gwybod canlyniad fy nghais	**32 - 33**
Sut i sicrhau bod gennych y siawns orau o gael cynnig lle yn eich dewis ysgol	**34**
Gwybodaeth am apeliadau	**35**
Meini prawf gordanysgrifio ysgolion	**36 - 37**
Pwysigrwydd imiwneiddio	**38**

Adran 3

Ysgolion mewn Awdurdodau Lleol eraill	**39**

Adran 4

Derbyniadau yn ystod y flwyddyn	**40**

Adran 5

Gwybodaeth arall a diffiniadau	**42 - 54**

Dyddiadau Pwysig

Dyddiadau allweddol ar gyfer derbyniadau 2026

Dyddiad	Beth sy'n digwydd
Meithrin	
8 Medi 2025	Rownd Dderbyn Meithrin yn dechrau
17 Hydref 2025 **(5pm)**	Dyddiad Cau ar gyfer Ceisiadau Meithrin
24 Tachwedd 2025	Dyddiad Cynnig Lleoedd Meithrin
Dosbarth Derbyn	
13 Tachwedd 2025	Rownd Dderbyn Dosbarth Derbyn yn dechrau
15 Ionawr 2026 **(5pm)**	Dyddiad Cau ar gyfer Ceisiadau Derbyn
16 Ebrill 2026	Dyddiad Cynnig Lleoedd Dosbarth Derbyn
Uwchradd	
19 Medi 2025	Rownd Dderbyn Uwchradd yn dechrau
31 Hydref 2025 **(5pm)**	Dyddiad Cau ar gyfer Ceisiadau Uwchradd
2 Mawrth 2026	Dyddiad Cynnig Lleoedd Uwchradd

Dylid cyflwyno pob cais ac unrhyw dystiolaeth ategol erbyn 5pm ar y dyddiadau cau a amlinellir yn y tabl uchod.

Dyddiadau Tymor 2026/2027

Dyddiad	Dechrau	Dechrau hanner tymor	Diwedd hanner tymor	Tymor yn dod i ben
Hydref	01/09/2026	26/10/2026	30/10/2026	18/12/2026
Gwanwyn	04/01/2027	08/02/2027	12/02/2027	19/03/2027
Haf	05/04/2027	31/05/2027	04/06/2027	20/07/2027

Lleoliad ysgolion Blaenau Gwent

Allwedd:

- Ysgolion Cynradd
- Ysgol Cyfrwng Cymraeg
- Ysgol Arbennig
- Ysgolion Ffydd
- Ysgol Gyfun
- Ysgol Sefydledig
- Darpariaeth Ddysgu 3 - 16

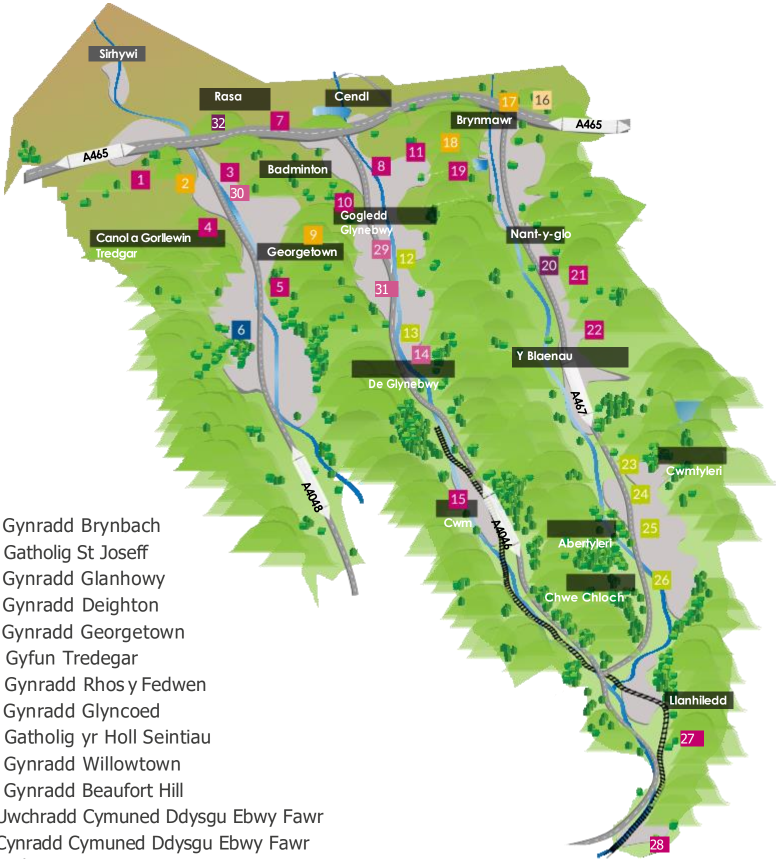

1 Ysgol Gynradd Brynbach
2 Ysgol Gatholig St Joseff
3 Ysgol Gynradd Glanhowy
4 Ysgol Gynradd Deighton
5 Ysgol Gynradd Georgetown
6 Ysgol Gyfun Tredegar
7 Ysgol Gynradd Rhos y Fedwen
8 Ysgol Gynradd Glyncoed
9 Ysgol Gatholig yr Holl Seintiau
Ysgol Gynradd Willowtown
Ysgol Gynradd Beaufort Hill
Cam Uwchradd Cymuned Ddysgu Ebwy Fawr
Cam Cynradd Cymuned Ddysgu Ebwy Fawr
Ysgol Arbennig Pen y Cwm
Ysgol Gynradd Cwm
16 Ysgol Sefydledig Brynmawr
17 Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru y Santes Fair
18 Ysgol Gatholig y Santes Fair
19 Ysgol Gynradd Blaenycwm
20 Ysgol Gymraeg Bro Helyg
21 Ysgol Gynradd Coed y Garn
22 Ysgol Gynradd Ystruth
23 Cymuned Ddysgu Abertyleri – Campws Roseheyworth Road
24 Cymuned Ddysgu Abertyleri – Campws Uwchradd
25 Cymuned Ddysgu Abertyleri – Campws Tillery Street
26 Cymuned Ddysgu Abertyleri – Campws Chwe Chloch
27 Ysgol Gynradd St Illtud
28 Ysgol Gynradd Sofrydd
29 Cymuned Ddysgu 3-16 Canolfan yr Afon – Campws Uwchradd
30 Cymuned Ddysgu 3-16 Canolfan yr Afon – Campws Cynradd
31 Cymuned Ddysgu 3-16 Canolfan yr Afon – Tŷ Afon

Ffôn: 01495 369502/369524 | **E-bost:** schooladmissions@blaenau-gwent.gov.uk

Lleoliadau Blynyddoedd Cynnar

Efallai y bydd rhai rhieni yn dewis cymryd lle rhan-amser am ddim eu plentyn mewn cylch chwarae neu feithrinfa ddydd breifat, yn enwedig os yw'r plentyn eisoes yn mynychu un.

Isod mae'r rhestr o'r holl leoliadau blynyddoedd cynnar sydd wedi'u cofrestru i ddarparu addysg blynyddoedd cynnar. Mae pob lleoliad blynyddoedd cynnar sydd wedi'i gofrestru i ddarparu addysg wedi bod yn destun sicrwydd ansawdd.

Meithrinfa Acorns
Ysgol Gynradd Rhos y Fedwen, Honeyfield Road, Rasa, Glynebwy, Blaenau Gwent
Grŵp Oedran: 2 – 4 oed | **Ffôn:** 07534 927264 | **E-bost:** acornsnursery@aol.com

Gofal Dydd Tiggys
Ysgol Gynradd Bryn Bach, Merthyr Road, Tredegar, NP22 3RX
Grŵp Oedran: 0 – 4 oed | **Ffôn:** 07561 601642 | **E-bost:** tiggysafterschoolclub@hotmail.com

Cylch Meithrin Gwdihw (Brynithel)
Canolfan Dechrau'n Deg Brynithel, Ystâd Penrhiw, Brynithel, NP13 2GZ
Grŵp Oedran: 2 – 4 oed | **Ffôn:** 01495 355324 | **E-bost:** cylchmeithrinbrynithel@meithrin.cymru

Mae'n bosibl y caiff mwy o leoliadau eu cofrestru yn ystod y flwyddyn, felly gwiriwch gyda'r Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd. Gellir dod o hyd i fanylion llawn y lleoliadau hyn ar y wefan Gwybodaeth i Deuluoedd neu drwy gysylltu â'r Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd fel a ganlyn:

Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd
Canolfan Blant Integredig, Stryd Fawr, Y Blaenau, NP13 3BN
Rhadffon: 08000 32 33 39 | **E-bost:** fis@blaenau-gwent.gov.uk

Ysgrifennwch at:
Canolfan Blant Integredig, Stryd Fawr, Y Blaenau, NP13 3BN
Ewch i: https://www.blaenau-gwent.gov.uk/cy/preswylwyr/iechyd-lles-a-gofal-cymdeithasol/cefnogaeth-i-blant-a-theuluoedd/gwasanaeth-gwybodaeth-i-deuluoedd/

Ysgolion ym Mlaenau Gwent

A-Y Ysgolion Cynradd ac Uwchradd Cymunedol

Ysgol Gynradd Beaufort Hill
Bangor Road, Beaufort Hill, Cendl, Glynebwy, NP23 5QG
Ffôn: 01495 302624 | **E-bost:** beauforthill.primary@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Phil Brookman

Nifer Derbyn Meithrin	30	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	30
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	30	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	210	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Ysgol Gynradd Blaen y Cwm
Blaenafon Road, Brynmawr, NP23 4BR
Ffôn: 01495 313524 | **E-bost:** blaenycwm.primary@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Sarah Bryant

Nifer Derbyn Meithrin	26	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	24
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	38	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	270	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Bydd yr ysgol yn cynnig darpariaeth Feithrin lawn-amser ar gyfer 2026.

Ysgol Gynradd Bryn Bach
Merthyr Road, Tredegar, NP22 3RX
Ffôn: 01495 722569 | **E-bost:** brynbach.primary@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Matthew Oliver

Nifer Derbyn Meithrin	30	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	33
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	30	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	2
Capasiti'r Ysgol	210	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Cyfarwyddiaeth Addysg, Swyddfeydd Cyffredinol, Heol y Gwaith Dur, Glynebwy. NP23 6DN

Ysgol Gynradd Coed y Garn
Parrot Row, Y Blaenau, NP13 3AH
Ffôn: 01495 364835 | **E-bost:** coed-y-garn.primary@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Lauren Cairns

Nifer Derbyn Meithrin	30	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	11
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	30	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	210	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Bydd yr ysgol yn cynnig darpariaeth Feithrin lawn-amser ar gyfer 2026.

Ysgol Gynradd Cwm
Canning Street, Cwm, NP23 7RD
Ffôn: 01495 364825 | **E-bost:** cwm.primary@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Jayne Jones

Nifer Derbyn Meithrin	52	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	20
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	30	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	210	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Ysgol Gynradd Deighton
Stockton Way, Tredegar, NP22 3ES
Ffôn: 01495 722567 | **E-bost:** Deighton.primary@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Huw Waythe

Nifer Derbyn Meithrin	30	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	23
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	30	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	210	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Ysgol Gynradd Georgetown
Oakfield Road, Tredegar, NP22 4LJ
Ffôn: 01495 717341 | **E-bost:** georgetown.primary@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Lisa Thomas

Nifer Derbyn Meithrin	60	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	23
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	60	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	420	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Ysgol Gynradd Glanhowy
Coach Bach, Tredegar, NP22 4RW
Ffôn: 01495 722312 | **E-bost:** Glanhowy.primary@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Rebecca Phillips

Nifer Derbyn Meithrin	65	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	18
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	42	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	296	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Ysgol Gynradd Glyncoed
Badminton Grove, Glynebwy, NP23 5UL
Ffôn: 01495 369595 | **E-bost:** glyncoed.primay@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Joanne Weightman

Nifer Derbyn Meithrin	52	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	41
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	45	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	320	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Ysgol Gynradd Rhos y Fedwen
Honeyfield Road, Rasa, Glynebwy, NP23 5TA
Ffôn: 01495 364840 | **E-bost:** hello@rhosyfedwenprimary.co.uk
Pennaeth: Sarah Helm

Nifer Derbyn Meithrin	26	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	12
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	25	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	177	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Bydd yr ysgol yn cynnig darpariaeth Feithrin lawn-amser ar gyfer 2026.

Ysgol Gynradd Sant Illtud
Llanhiledd, Abertyleri, NP13 2JT
Ffôn: 01495 364830 | **E-bost:** info@stilltydsprimary.co.uk
Pennaeth: Kelly Forrest

Nifer Derbyn Meithrin	30	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	11
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	30	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	210	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Ysgol Gynradd Sofrydd
Sofrydd Road, Sofrydd, Crymlyn, NP13 5DW
Ffôn: 01495 369246 | **E-bost:** Sofrydd.primary@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Helen Hickinbottom

Nifer Derbyn Meithrin	19	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	10
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	23	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	162	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Ysgol Gynradd Willowtown
Brynheulog Street, Glynebwy, NP23 6NJ
Ffôn: 01495 355400 | **E-bost:** Willowtown.primary@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Melanie Evans

Nifer Derbyn Meithrin	60	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	45
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	60	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	420	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Ysgol Gynradd Ystruth
Dwyrain Pentwyn, Y Blaenau, NP13 3XG
Ffôn: 01495 369239 | **E-bost:** Ystruth.primary@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Melanie Miller

Nifer Derbyn Meithrin	37	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	16
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	42	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	294	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Ysgol Gyfun Tredegar
Stable Lane, Tredegar, NP22 4BH
Ffôn: 01495 713000 | **E-bost:** contact@tredegarschool.cymru
Pennaeth: Charlotte Leaves

Nifer Derbyn	152	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026	144
Capasiti'r Ysgol	767	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026	0
		Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Ysgolion Canol Cymunedol

Nid oes angen i ddisgyblion ym mlwyddyn 6 wneud cais am le yn y Cam Uwchradd

Cymuned Ddysgu Ebwy Fawr, Cam Cynradd
Strand Annealing Lane, Glynebwy, NP23 6AN
Ffôn: 01495 369550 | **E-bost:** contactus@ebbwfawr.co.uk | **Pennaeth Uwchradd:** Scott Reasons
Pennaeth 3-16: Melanie Thomas | **Pennaeth Cynradd:** Carys Llewellyn

Nifer Derbyn Meithrin	47	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	28
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	38	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	269	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Cymuned Ddysgu Ebwy Fawr, Cam Uwchradd
Lime Avenue, Glynebwy, NP23 6GL
Ffôn: 01495 369555 | **E-bost:** contactus@ebbwfawr.co.uk
Pennaeth: Melanie Thomas | **Pennaeth Uwchradd:** Scott Reasons

Nifer Derbyn	207	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026	221
Capasiti'r Ysgol	1191	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026	23
		Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026	0

Cymuned Ddysgu Abertyleri, Campws Uwchradd
Alma Street, Abertyleri, NP13 1YL
Ffôn: 01495 369530 | **E-bost:** info@abertillery3-16.co.uk
Pennaeth: Tracey Jarvis

Nifer Derbyn	154	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026	128
Capasiti'r Ysgol	750	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026	0
		Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026	0

Cymuned Ddysgu Abertyleri, Campysau Cynradd
Pennaeth: Tracey Jarvis

Nifer Derbyn Meithrin	141	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026	69
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	140	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026	0

Capasiti'r Ysgol	**980**	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026	**0**

Campws Tillery Street
Tillery Street, Abertyleri, NP13 1EH
Pennaeth Campws: Marie Lewis
Ffôn: 01495 369530
E-bost: info@abertillery3-16.co.uk

Campws Roseheyworth Road
Roseheyworth Rd, Abertyleri, NP13 1SR
Pennaeth Campws: Louisa Tudge
Ffôn: 01495 369530
E-bost: info@roseheyworthrdcampus.co.uk

Campws Chwe Chloch
Six Bells Rd, Chwe Chloch, Abertyleri, NP13 2NJ
Pennaeth Campws: Alison Lyndon-Jones
Ffôn: 01495 369530
E-bost: info@sixbellscampus.co.uk

Darpariaeth Cyfrwng Cymraeg

Mae gan Flaenau Gwent un ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg 3-11, gyda dau gampws, Ysgol Gymraeg bresennol Bro Helyg yn y Blaenau ac egin-ddarpariaeth newydd, Ysgol Gymraeg Tredegar, yn Ffordd y Siartwyr, Sirhywi, Tredegar (a fydd ar hyn o bryd ar gyfer disgyblion Meithrin, Derbyn a Blwyddyn 1).
Mae Ysgol Gymraeg Bro Helyg wedi'i lleoli ar Ystâd Ddiwydiannol Rising Sun, Y Blaenau, Blaenau Gwent. NP13 1YL.
Bydd Ysgol Gymraeg Tredegar wedi'i lleoli ar Ffordd y Siartwyr, Sirhywi, Tredegar ar gyfer y flwyddyn academaidd 2024/25. Fodd bynnag, ar hyn o bryd mae'r ysgol wedi'i lleoli dros dro yn Nhŷ Bedwellte, Morgan Street, Tredegar.

*Dan 8 oed – os yn byw mwy na 1.5 milltir o'r ysgol

8 oed a hŷn – os yn byw mwy na 2 filltir o'r ysgol.

Darperir cludiant am ddim o'r cartref i'r ysgol hefyd i ddisgyblion meithrin, yn unol â Chynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2022-2032 10 Mlynedd Cyngor Blaenau Gwent. I gael rhagor o wybodaeth am Gynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2022-2032 Blaenau Gwent, cyfeiriwch at y wefan ganlynol: **Ymgynghoriad Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2022-32 | CBS Blaenau Gwent (blaenau-gwent.gov.uk)**

Mae disgyblion sy'n mynychu ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg fel arfer yn trosglwyddo i ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg. Ar hyn o bryd, darperir ar gyfer ddisgyblion ym Mlaenau Gwent sy'n dymuno parhau i gael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg yn yr ysgol uwchradd yn Ysgol Gyfun Gwynllyw, sydd wedi'i lleoli ym Mhont-y-pŵl.

Bydd disgyblion rhwng 11 a 16 oed sy'n byw mwy na 2 filltir o'r ysgol yn gymwys i gael cludiant am ddim o'r cartref i'r ysgol.

Defnydd o'r Gymraeg mewn Ysgolion Cynradd

Mewn ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg addysgir pob pwnc o'r Cwricwlwm Cenedlaethol ac eithrio Saesneg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mewn ysgolion cynradd cyfrwng Saesneg mae Cymraeg ail iaith yn ofyniad statudol yn y Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2.

Defnydd o'r Gymraeg mewn Ysgolion Uwchradd

Mewn ysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg addysgir pob pwnc o'r Cwricwlwm Cenedlaethol ac eithrio Saesneg drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mewn ysgolion uwchradd cyfrwng Saesneg mae Cymraeg ail iaith yn ofyniad statudol ar gyfer pob disgybl yng Nghyfnod Allweddol 3 a Chyfnod Allweddol 4.

Yn unol â'r Ddeddf Diwygio Addysg (1988) mae'r Gymraeg yn bwnc craidd ym mhob ysgol cyfrwng Cymraeg.

Mae Blaenau Gwent yn gosod a chymhwyso'r trefniadau derbyn ar gyfer Ysgol Gymraeg Bro Helyg (ysgol cyfrwng Cymraeg sy'n cynnig addysg drwy gyfrwng y Gymraeg). Nodir y trefniadau derbyn ar dudalennau 24 - 36.

Ysgol Gymraeg Tredegar
Lleoliad dros dro: Bedwellty House, Morgan Street, Tredegar Chartist Way, Sirhywi, Tredegar
Symud o Bedwellty House i adeilad newydd ar gyfer blwyddyn academaidd 2026

Nifer Derbyn Meithrin	60	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	3
Nifer Derbyn Dosbarth	30	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	210	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Bydd yr ysgol yn cynnig darpariaeth Feithrin lawn-amser ar gyfer 2026.

Ysgol Gymraeg Bro Helyg
Ystâd Ddiwydiannol Rising Sun, Y Blaenau, NP13 1YL
Ffôn: 01495 355990 | **E-bost:** Ysgolbrohelyg@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Janine Wardill

Nifer Derbyn Meithrin	60	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	35
Nifer Derbyn Dosbarth	30	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
Capasiti'r Ysgol	215	Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Bydd yr ysgol yn cynnig darpariaeth Feithrin lawn-amser ar gyfer 2026.

Yr ysgol ddalgylch ddynodedig ar gyfer darpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg ar gyfer disgyblion Blaenau Gwent yw:

Ysgol Gymraeg Gwynllyw
Heol y Ffoledd, Trefddyn, Pont-y-pŵl, Torfaen, NP4 8JD
Ffôn: 01495 750405 | **Gwe:** www.ggwynllyw.org | **E-bost:** yggswyddfa@gwynllyw.schoolsedu.org.uk
Pennaeth Dros Dro: Helen Rogers

Mae'r ysgolion canlynol ar dudalennau 14 - 18 yn gweinyddu eu trefniadau derbyn eu hunain, felly dylid cyflwyno ceisiadau am leoedd yn uniongyrchol i'r ysgol.

Ysgol Sefydledig

Mae hon yn ysgol uwchradd lle mae'r corff llywodraethu yn cyflogi'r staff ac yn gosod y meini prawf derbyn ar gyfer yr ysgol.

Ysgol Sefydledig Brynmawr
Intermediate Road, Brynmawr, NP23 4XT
Ffôn: 01495 310527 | **E-bost:** Brynmawr.school@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Gerry McNamara

Nifer Derbyn	151	Nifer y ceisiadau ar amser a dderbyniwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	106
Capasiti'r Ysgol	755	Nifer y ceisiadau ar amser a wrthodwyd ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0
		Nifer yr apeliadau llwyddiannus ar amser ar gyfer 2025/2026 (Dosbarth Derbyn)	0

Meini Prawf Gordanysgrifio

Bydd y plant hynny y mae eu rhieni wedi mynegi ffafriaeth yn cael cynnig lleoedd yn gyntaf. Pan fydd y plant hyn wedi'u nodi, dewisir dyraniad y lleoedd yn unol â'r meini prawf canlynol, sydd wedi'u rhestru yn y drefn flaenoriaeth, hyd at y nifer derbyn ar gyfer y grŵp blwyddyn penodol hwnnw.

1. Plant sy'n derbyn gofal a phlant a arferai dderbyn gofal (plant o dan ofal awdurdod lleol).
2. Plant â brodyr a chwiorydd sy'n byw yn yr un aelwyd ac sy'n mynychu Ysgol Sefydledig Brynmawr ar y dyddiad y mae'r disgybl yn cael ei roi ar y gofrestr (mae brodyr a chwiorydd yn cynnwys hanner brawd/chwaer a brodyr a chwiorydd maeth neu fabwysiedig).
3. Plant ar y gofrestr yn un o'n Hysgolion Cynradd Cynghrair
   - Ysgol Gynradd Blaen y Cwm
   - Ysgol Gynradd Coed y Garn
   - Ysgol yr Eglwys yng Nghymru y Santes Fair
   - Ysgol Gynradd Gatholig y Santes Fair
   - Ysgol Gynradd Ystruth
4. Plant sydd ag angen meddygol neu gymdeithasol eithriadol am le. Dim ond os ydynt wedi'u cefnogi gan adroddiad ymgynghorydd meddygol y bydd ceisiadau yn cael eu hystyried o dan y categori hwn. Rhaid i'r wybodaeth nodi mantais feddygol/gymdeithasol i'r plentyn fynychu YSB.

5. Ar ôl ystyried y categorïau uchod, bydd blaenoriaeth yn seiliedig ar agosrwydd at yr ysgol, wedi'i fesur o ddrws ffrynt cartref y disgybl i gât yr ysgol.

Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyir a Meini Prawf Derbyn

Mae ysgolion gwirfoddol a gynorthwyir (GG) yn gweithredu o dan sefydliadau (fel arfer ymddiriedolaethau, sy'n aml yn Fyrddau Esgobaethol yr Eglwys). Mae'r rhan fwyaf wedi'u dynodi â chymeriad crefyddol. Mae llywodraethwyr yr ysgol yn gosod ac yn cymhwyso'r trefniadau derbyn. Mae'r trefniadau derbyn wedi'u nodi o dan y cofnod ar gyfer pob ysgol.

Ysgol Gynradd Gatholig yr Holl Seintiau
Heol-yr-Ysgol, Glynebwy, NP23 6QP
Ffôn: 01495 369243 | **E-bost:** allsaints.primary@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Joseph Price

Nifer Derbyn Meithrin **30**

Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn **28**

Capsiti'r Ysgol **200**

Meini Prawf Gordanysgrifio

Pan fydd nifer yr ymgeiswyr i'w derbyn yn fwy na nifer y lleoedd sydd ar gael, dyfernir lleoedd i ymgeiswyr yn y categorïau yn y drefn flaenoriaeth ganlynol.

> Plant Catholig wedi'u bedyddio sy'n derbyn gofal neu a arferai dderbyn gofal.
> Plant Catholig wedi'u bedyddio sy'n mynychu Ysgol Gynradd Gatholig yr Holl Seintiau ar adeg gwneud y cais.
> Plant Catholig wedi'u bedyddio a oedd yn byw ym Mhlwyf Glynebwy ar adeg y cais.

Bydd angen Cadarnhad Bedydd ym mhob un o'r categorïau uchod.

> Plant sy'n derbyn gofal neu a arferai dderbyn gofal.
> Plant sy'n mynychu ysgol gynradd Gatholig ar adeg gwneud y cais.
> Plant eraill y mae eu rhieni/gwarcheidwaid yn chwilio am addysg Gristnogol benodol iddynt.

Ysgol Gynradd Gatholig Sant Joseff
Ashvale, Tredegar, NP22 3RU
Ffôn: 01495 722899 | **E-bost:** stjosephs.primary@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: John McMorrow

Nifer Derbyn Meithrin	41	Capasiti'r Ysgol	107
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	15		

Bydd yr ysgol yn cynnig darpariaeth Feithrin lawn-amser ar gyfer 2026.

Meini Prawf Gordanysgrifio

Pan fydd nifer yr ymgeiswyr i'w derbyn yn fwy na nifer y lleoedd sydd ar gael, dyfernir lleoedd i ymgeiswyr yn y categorïau yn y drefn flaenoriaeth ganlynol.

- Plant Catholig a arferai dderbyn gofal neu sy'n derbyn gofal ar hyn o bryd gan yr Awdurdod Lleol.
- Plant sy'n derbyn gofal o grefydd arall neu ddim ffydd, a arferai dderbyn gofal neu sy'n derbyn gofal ar hyn o bryd gan yr Awdurdod Lleol.
- Plant Catholig wedi'u bedyddio y mae eu teuluoedd yn byw ym mhlwyf/i yr Ymddŵyn Difrycheulyd, Tredegar a Sant Ioan, Rhymni.
- Plant Catholig wedi'u bedyddio sy'n byw y tu allan i'r dalgylch.
- Plant rhieni Catholig nad ydynt wedi'u bedyddio sy'n byw yn nalgylch yr ysgol.
- Plant rhieni Catholig nad ydynt wedi'u bedyddio sy'n byw y tu allan i ddalgylch yr ysgol.
- Brodyr a chwiorydd (e.e. brawd/chwaer gyfan, hanner brawd/chwaer neu lysfrawd/lyschwaer, mabwysiedig neu faeth) i blant nad ydynt yn Gatholig sydd eisoes yn ddisgyblion yn yr ysgol.
- Bydd y Llywodraethwyr yn ystyried ceisiadau ar gyfer:
  a. Plant nad ydynt yn Gatholig y mae eu rhieni am gael addysg Gristnogol i'w plant.
  b. Plant o enwadau Cristnogol eraill.
  c. Plant o grefyddau eraill y byd.
  d. Plant nad ydynt yn Gatholig am resymau cymdeithasol.
  e. Plant sydd ag angen meddygol neu gymdeithasol eithriadol
  f. Plant o darddiad ethnig neu leiafrifol.

Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru y Santes Fair
Intermediate Road, Brynmawr, NP23 4SE
Ffôn: 01495 310525 | **E-bost:** stmarysciw.primary@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Catherine Knowlson

Nifer Derbyn Meithrin	30	Capasiti'r Ysgol	210

Meini Prawf Gordanysgrifio

Mae'r Llywodraethwyr wedi cytuno, os bydd nifer y ceisiadau yn fwy na nifer y lleoedd sydd ar gael, bydd y meini prawf canlynol yn cael eu cymhwyso yn y drefn a nodir isod, i benderfynu pa ddisgyblion i'w derbyn.

1. Plant sy'n derbyn gofal neu a arferai dderbyn gofal.
2. Disgybl gyda brawd neu chwaer a fydd yn dal i fod yn yr ysgol yn y flwyddyn academaidd nesaf h.y. nid ym Mlwyddyn 6.
3. Disgybl y mae ei gyfeiriad cartref o fewn ffiniau plwyf eglwysig Eglwys y Santes Fair Forwyn ac sy'n mynychu Eglwys sy'n rhan o'r Eglwys yng Nghymru.
4. Disgybl y mae ei gyfeiriad cartref o fewn ffiniau plwyf eglwysig Eglwys y Santes Fair Forwyn.
5. Disgybl sy'n mynychu Eglwys yr Eglwys yng Nghymru a hon yw ei ysgol wirfoddol a gynorthwyir agosaf.
6. Disgybl sydd wedi'i fedyddio mewn Eglwys yr Eglwys yng Nghymru (anfonwch gopi o'r dystysgrif gyda'r cais).
7. Disgybl y mae ei rieni wedi mynegi dymuniad am addysg Ysgol yr Eglwys yng Nghymru

Sylwer, bydd unrhyw blentyn y mae'r ysgol wedi'i henwi ar ei gyfer mewn datganiad o anghenion addysgol arbennig yn cael ei dderbyn cyn cymhwyso meini prawf gordanysgrifio.

Ysgol Gynradd Gatholig y Santes Fair
Catholic Road, Brynmawr, NP23 4EF
Ffôn: 01495 310596 | **E-bost:** stmarysrc.primary@blaenau-gwent.gov.uk
Pennaeth: Martin Buckley

Nifer Derbyn Meithrin	53
Capasiti'r Ysgol	210
Nifer Derbyn Dosbarth Derbyn	30

Meini Prawf Gordanysgrifio

Bydd y Llywodraethwyr yn rhoi blaenoriaeth i dderbyn fel a ganlyn;

1. Plant Catholig a arferai dderbyn gofal neu sy'n derbyn gofal ar hyn o bryd gan yr Awdurdod Lleol.
2. Plant sy'n derbyn gofal o grefydd arall neu ddim ffydd, a arferai dderbyn gofal neu sy'n derbyn gofal ar hyn o bryd gan yr Awdurdod Lleol.

3. Plant Catholig wedi'u bedyddio y mae eu teuluoedd yn byw yn y plwyf.
4. Plant Catholig wedi'u bedyddio sy'n byw y tu allan i'r dalgylch.
5. Plant rhieni Catholig nad ydynt wedi'u bedyddio sy'n byw yn nalgylch yr ysgol.
6. Brodyr a chwiorydd (e.e. brawd/chwaer gyfan, hanner brawd/chwaer neu lysfrawd/lyschwaer, mabwysiedig neu faeth) i blant nad ydynt yn Gatholig sydd eisoes yn ddisgyblion yn yr ysgol.
7. Bydd y Llywodraethwyr yn ystyried ceisiadau ar gyfer:
    a. Plant nad ydynt yn Gatholig y mae eu rhieni am gael addysg Gristnogol i'w plentyn
    b. Plant o enwadau Cristnogol eraill
    c. Plant o grefyddau eraill y byd
    d. Plant nad ydynt yn Gatholig am resymau cymdeithasol
    e. Plant sydd ag angen meddygol neu gymdeithasol eithriadol
    f. Plant o darddiad ethnig neu leiafrifol

Ysgol Arbennig

Mae ysgol Pen-y-Cwm yn ysgol ddydd arbennig. Mae derbyniadau i'r ysgol hon yn cael eu cydlynu gan dîm Cynhwysiant Blaenau Gwent ar sail angen. I gael rhagor o wybodaeth am ddyrannu lleoedd ar gyfer yr ysgol hon, cysylltwch â **ALNEnquiries@blaenau-gwent.gov.uk**

Ysgol Arbennig Pen y Cwm
Strand Annealing Lane, Glynebwy, Blaenau Gwent, NP23 6AN
Ffôn: 01495 369535 | **E-bost:** schooladmin@penycwm.com
Pennaeth: Deborah Herald

Cymuned Ddysgu 3-16 Canolfan yr Afon

Mae Cymuned Ddysgu 3-16 Canolfan yr Afon yn ysgol ddydd arbennig. Mae derbyniadau i'r ysgol hon yn cael eu cydlynu gan dîm Cynhwysiant Blaenau Gwent ar sail angen. I gael rhagor o wybodaeth am ddyrannu lleoedd ar gyfer yr ysgol hon, cysylltwch â'r Pennaeth drwy'r manylion a ddarperir isod. Gellir dod o hyd i wybodaeth ychwanegol hefyd drwy'r wefan.

Cymuned Ddysgu 3-16 Canolfan yr Afon – Campws Uwchradd
Pontygof, Glynebwy, Blaenau Gwent, NP23 5AZ
Cymuned Ddysgu 3-16 Canolfan yr Afon – Campws Cynradd
Dukestown Rd, Sirhywi, Tredegar, Blaenau Gwent, NP22 4PY
Cymuned Ddysgu 3-16 Canolfan yr Afon – Tŷ Afon
Tŷ Afon, Pontygof, Glynebwy, NP23 5AZ
Ffôn: 01495 369628 | **E-bost:** info@trc3-16.co.uk
Gwefan: www.therivercentre.org.uk
Pennaeth Dros Dro: Kieran Dash

Ydych chi eisiau i'ch plentyn ddod yn ddwyieithog?

Ond dydyn ni ddim yn siarad Cymraeg!

Gyda rhieni nad ydynt yn siarad Cymraeg yn y mwyafrif, mae ysgolion yn darparu popeth yn Gymraeg a Saesneg.

Beth am eu sgiliau Saesneg?

Pan mae plant yn gadael ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg maen nhw'n rhugl yn y Gymraeg, ac yr mor rhugl yn y Saesneg â phlant o ysgolion cyfrwng Saesneg.

I gael rhagor o wybodaeth neu i siarad ag aelod o'r tîm Derbyniadau, cyfeiriwch at y manylion cyswllt ar waelod pob tudalen o'r llyfryn hwn.

Pam addysg cyfrwng Cymraeg?

Mae ansawdd yr addysg yn ardderchog, mae'n hawdd dysgu iaith o oedran ifanc, ac mae plant yn mwynhau eu bywydau yn Gymraeg a Saesneg!

Chwarae a dysgu yn Gymraeg o'u geni ... plant 0-4 oed

Cymraeg i Blant
Gweithgareddau am ddim i rieni newydd gan ddefnyddio'r Saesneg a chyflwyno'r Gymraeg
@Cymraegforkids | Facebook: Cymraeg i Blant Blaenau Gwent

Ti a Fi
Sesiynau rhieni a phlant bach sy'n cael eu cynnal gan Mudiad Meithrin

Meithrinfa Ddydd / Gwarchodwr Plant
Gofynnwch i'ch darparwr lleol sut maen nhw'n defnyddio'r Gymraeg mewn gweithgareddau bob dydd.

Cylch Meithrin / Dechrau'n Deg / Cylch Chwarae
Sesiwn 2-2½ awr. Addas ar gyfer plant o 2 oed i oedran ysgol. Mae rhai grwpiau'n cynnig lleoedd codi'n 3 a gwasanaethau cofleidiol.

I gael rhagor o wybodaeth am ofal plant ac addysg, ewch i:
Gofal Plant | CBS Blaenau Gwent **(blaenau-gwent.gov.uk)**
Ysgolion a Dysgu | CBS Blaenau Gwent **(blaenau-gwent.gov.uk)**

Felly, beth yw manteision bod yn ddwyieithog?

Gallwch fyw eich bywyd mewn dwy (neu fwy) o ieithoedd. Mae siarad Cymraeg yn cyfoethogi eich bywyd yng Nghymru, ac os ydych chi eisiau teithio neu eisoes yn siarad ieithoedd eraill gartref, mae dysgu un arall yn haws!

Mae cyfleoedd gwaith a gyrfaol gwych – mae siarad dwy iaith yn cynnig mwy o gyfleoedd cyflogaeth yn ogystal â sgil ychwanegol ar eich CV.

Mae siarad â phobl yn eu dewis iaith yn fantais. Mae'r meysydd gyrfa hyn yn arbennig yn awyddus i gyflogi siaradwyr Cymraeg – y cyfryngau, technoleg gwybodaeth, iechyd, y sector cyhoeddus, chwaraeon a hamdden, manwerthu, y sector gofal plant ac ati.

Mae Blaenau Gwent, ynghyd â phartneriaid allweddol, wedi lansio tudalen we newydd gyda gwybodaeth i gefnogi rhieni i wneud penderfyniadau am y Gymraeg a manteision bod yn ddwyieithog: Dod yn Ddwyieithog | CBS Blaenau Gwent (blaenau-gwent.gov.uk)

Hwb i'r ymennydd ...

Mae ymchwil ryngwladol yn dangos bod plant dwyieithog yn tueddu i gyflawni'n well o fewn y cwricwlwm a pherfformio'n well mewn arholiadau. Maen nhw hefyd yn tueddu i wneud yn well wrth weithio o dan bwysau.

Sut mae'r Gymraeg yn cael ei dysgu mewn ysgol cyfrwng Cymraeg?

- Pan fydd plant yn dechrau dysgu Cymraeg, byddant yn cael eu hymdrochi yn yr iaith o'r dechrau ond mae'r staff yn hyblyg a gallant ddefnyddio'r Saesneg os oes angen i helpu'r plant.

- Cymraeg yw iaith addysg yn y Cyfnod Sylfaen (meithrin-Bl 2) ac yna bydd plant yn cael gwersi Saesneg ac yn defnyddio Saesneg yn eu gwersi ar draws y cwricwlwm.

- Mae hwn yn ddull a gydnabyddir yn rhyngwladol o ddysgu ieithoedd.

Sut i helpu'ch plentyn o'r cychwyn cyntaf?

Hyd yn oed yn ystod beichiogrwydd, gall babanod glywed lleisiau a cherddoriaeth. Felly os ydych chi'n awyddus i fagu eich plentyn yn ddwyieithog, nawr yw'r amser i ddechrau siarad a chanu i'ch babi yn Gymraeg.

I gael gwybodaeth i rieni am y Gymraeg gan Lywodraeth Cymru, chwiliwch am **Cymraeg.llyw.cymru**

I gael gwybodaeth am ddysgu Cymraeg fel oedolyn, chwiliwch am **dysgucymraeg.cymru**.

Cyw - Cyw yw casgliad S4C o raglenni, apiau, sioeau byw ac ati i blant. Gallwch ddod o hyd i Cyw a'i ffrindiau ar draws amrywiaeth o blatfformau, i gyd am ddim.

Teledu - Gwyliwch raglenni Cyw gyda'ch plentyn bob bore ar S4C, gan gynnwys Patrôl Pawennau, Bing, Deian a Loli, Peppa a ffefrynnau Cymraeg eraill.

Does dim rhaid i blant siarad Cymraeg i fwynhau cartwnau yn Gymraeg! Lawrlwythwch **S4C Clic** neu ewch i **www.s4c.cymru/cyw** i wylio rhaglenni Cyw ar unrhyw adeg.

Apiau hwyl ac addysgol i blant bach

Bydd yr apiau defnyddiol hyn yn eich helpu ar hyd y ffordd.

Apiau Cyw - Chwiliwch am **'Cyw S4C'** - Mae apiau Cyw wedi'u cynllunio i blant bach eu defnyddio ac yn cynnwys Cyw a'i ffrindiau.

Apiau Magi Ann – Chwiliwch am am **'Magi Ann'** – Mwynhewch ddysgu darllen gyda straeon clodwiw Magi Ann. Gallwch weld a chlywed y straeon yn Gymraeg a Saesneg.

Apiau Selog – Chwiliwch am **'Selog' - adnoddau Cymraeg i'w prynu:**
www.siopdewinadoti.cymru, www.gwales.com

Mae gan lyfrgelloedd Blaenau Gwent lyfrau plant Cymraeg a dwyieithog i blant o bob oed.

Cyfeiriadur

Mudiad Meithrin - Mae Mudiad Meithrin yn cefnogi plant ifanc yng Nghymru i gael mynediad at wasanaethau a phrofiadau blynyddoedd cynnar drwy gyfrwng y Gymraeg.

Ffôn: 01495 750405 | **Gwe:** www.meithrin.cymru | **Twitter:** @mudiadmeithrin

Cyfeiriadur (parhad) ...

Cymraeg i Blant - Cynllun cenedlaethol sy'n cefnogi rhieni i ddefnyddio'r Gymraeg gyda'u plant drwy ddewis gofal ac addysg cyfrwng Cymraeg. Mae'r cynllun yn cael ei reoli gan Mudiad Meithrin. Grwpiau cymorth lleol am ddim i rieni: tylino babanod, ioga babanod, sesiynau Amser Stori Cymraeg a digwyddiadau teuluol misol sy'n gyfle ychwanegol i gymdeithasu drwy gyfrwng y Gymraeg.

Ffôn: 01970 639639 | **Facebook:** Cymraeg i Blant Blaenau Gwent | **Twitter:** @CymraegforKids
Gwe: Llyw.Cymru/CymraegiBlant | **E-bost:** cymraegiblant@meithrin.cymru

Cymraeg Llywodraeth Cymru - Gwefan gyda gwybodaeth am amrywiaeth o faterion Cymraeg a phorth i safleoedd eraill – darganfyddwr digwyddiadau, ap yr wythnos, cyrsiau Cymraeg i Oedolion a llawer mwy, i gyd yn cynnig cyfle ychwanegol i gymdeithasu drwy gyfrwng y Gymraeg.

Gwe: www.llyw.cymru/cymraeg | **Twitter:** @Cymraeg

Cymraeg i Oedolion Coleg Gwent - Mae gan bobl resymau gwahanol dros ddysgu Cymraeg - i gefnogi plant mewn addysg cyfrwng Cymraeg, efallai, neu i ehangu cyfleoedd gwaith. Cynhelir ystod eang o gyrsiau Cymraeg ledled Gwent - rhywbeth at ddant pawb. Chwiliwch ar-lein neu rhowch alwad i ni.

Ffôn: 01495 333710 | **E-bost:** welsh@coleggwent.ac.uk | **Gwe:** www.learnwelsh.cymru
Twitter: @CymraegGwent

Yr Urdd - Mae'r Urdd yn sefydliad ieuenctid sy'n cynnig cyfleoedd a digwyddiadau i holl bobl ifanc Cymru (hyd at 25 oed). Mae'n sefydliad bywiog sy'n rhan o fywyd plant sy'n mynychu addysg cyfrwng Cymraeg, drwy chwaraeon, cerddoriaeth, yr Eisteddfod, canolfannau preswyl a grwpiau ieuenctid.

Gwe: www.urdd.cymru | **Twitter:** @urdd | **Ffôn:** 01495 752589

Rhieni dros Addysg Gymraeg (RhAG) - Mae Rhieni dros Addysg Gymraeg yn bodoli i gefnogi a hyrwyddo addysg drwy gyfrwng y Gymraeg ledled Cymru ac i sicrhau cyfle cyfartal i'r rhai sy'n dymuno i'w plant gael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.

Gwe: www.rhag.net | **Twitter:** **@RhAG1**

Menter Blaenau Gwent, Torfaen a Mynwy - Mae Menter Blaenau Gwent, Torfaen a Mynwy yn fenter a ariennir gan Lywodraeth Cymru sy'n datblygu ac yn hyrwyddo cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg yn y cymunedau ar draws y tair sir. Mae'r gweithgareddau hyn yn cynnwys boreau coffi, gigs, diwrnodau hwyl, clybiau ar ôl ysgol a chynlluniau chwarae.

Gwe: www.mentercasnewydd.cymru | **E-bost:** gwybodaeth@menterbgtm.cymru | **Ffôn:** **01495 755861**

Gwneud cais am ysgol yn 2026

Cyn i chi wneud eich cais

	Beth sydd angen i chi ei wneud	Sut
1	Ymweld â'r ysgolion rydych chi'n eu hystyried ar gyfer eich plentyn.	Cysylltwch â'r ysgolion yn uniongyrchol am apwyntiad a/neu fanylion digwyddiadau agored.
2	Darllen adroddiadau Estyn yr ysgol.	Gellir gweld y rhain drwy'r cyfeiriad gwe canlynol: **www.estyn.gov.uk**
3	Darllen y prosbectws ar gyfer pob ysgol.	Mae'r rhain ar gael yn uniongyrchol o'r ysgolion.
4	Darllen y meini prawf gordanysgrifio ar gyfer pob ysgol.	Mae'r meini prawf gordanysgrifio ar gyfer ysgolion ffydd a sefydledig ym Mlaenau Gwent wedi'u rhestru ar dudalennau 14 - 18. Mae gan bob ysgol arall ym Mlaenau Gwent yr un meini prawf gordanysgrifio sydd i'w gweld ar dudalennau 35 - 36.
5	Ystyried pa mor debygol yw hi y bydd eich plentyn yn cael cynnig lle yn eich dewis ysgolion.	Edrychwch i weld pa faen prawf gordanysgrifio y bydd eich plentyn yn cael ei ystyried oddi tano. Mae'n werth nodi hefyd y prosesau apelio ar dudalen 34 yn y llyfryn hwn i wybod a deall eich opsiynau os gwrthodir lle i'ch plentyn.
6	Edrych i weld faint o leoedd sydd ar gael ym mhob ysgol. Gelwir hyn y nifer derbyn. Mae'r nifer hwn wedi'i osod i ystyried nifer y disgyblion y gall pob safle ysgol eu lletya.	Mae'r nifer derbyn ar gyfer pob ysgol wedi'i restru ar dudalennau 6 - 10 o'r llyfryn hwn.
7	Ystyried sut y bydd eich plentyn yn teithio i'r ysgol.	Cyfeiriwch at Bolisi Cludiant rhwng y Cartref a'r Ysgol ac Ôl-16 Blaenau Gwent i gael rhagor o wybodaeth: https://www.blaenau-gwent.gov.uk/cy/preswylwyr/ysgolion-a-dysgu/trafnidiaeth-ysgol/

✔ **Siaradwch â'ch plentyn am y penderfyniad.**

✖ Gadael i eraill ddylanwadu ar eich penderfyniad – efallai nad yw'r ysgol iawn ar gyfer plentyn eich ffrind yr ysgol iawn ar gyfer eich plentyn chi.

Llenwi eich ffurflen gais

Mae trefniadau derbyn cydlynol ar waith ar gyfer POB ysgol gynradd ac uwchradd a gynhelir. Dylid cyflwyno ceisiadau ar gyfer pob ysgol brif ffrwd i'r ALl.

O fis Medi 2026 ymlaen, bydd angen i rieni wneud cais yn uniongyrchol i Gyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent am le ym mhob ysgol Uwchradd, Gynradd, Sefydledig a Ffydd ym Mlaenau Gwent.

Mae'r ysgolion hyn i'w gweld ar dudalennau 6 - 13. I gael rhagor o wybodaeth am sut i wneud cais neu i wneud cais ar-lein, cyfeiriwch at y wefan ganlynol: https://www.blaenau-gwent.gov.uk/cy/preswylwyr/ysgolion-a-dysgu/derbyniadau-ysgolion/

Rhaid i chi lenwi ffurflen gais sy'n berthnasol i oedran eich plentyn, erbyn y dyddiad a nodir ar dudalen 4.

Gwneud cais

- Gallwch wneud cais am le ysgol ar-lein yn https://www.blaenau-gwent.gov.uk/cy/preswylwyr/ysgolion-a-dysgu/derbyniadau-ysgolion/
- Gellir cael copïau o'r ffurflen gais hefyd gan y tîm Derbyniadau drwy gysylltu â 01495 355493/355340 neu schooladmissions@blaenau-gwent.gov.uk

Dyddiadau dechrau'r broses ymgeisio:

Meithrin – 8 Medi 2025

Derbyn – 13 Tachwedd 2025
Uwchradd – 19 Medi 2025

Os yw'ch plentyn yn mynychu ysgol gynradd neu uwchradd mewn Awdurdod Lleol arall a'ch bod yn dymuno i'ch plentyn **symud** ysgol yn ystod y flwyddyn academaidd, gellir cael ffurflen drosglwyddo yn ystod y flwyddyn ar-lein yn https://www.blaenau-gwent.gov.uk/cy/preswylwyr/ysgolion-a-dysgu/derbyniadau-ysgolion/ neu drwy'r tîm derbyniadau drwy gysylltu â 01495 369502/369524 neu schooladmissions@blaenau-gwent.gov.uk. Cyfeiriwch at Adran 4 i gael rhagor o wybodaeth am drosglwyddiadau yn ystod yn y flwyddyn.

Llenwi eich ffurflen gais

Rydym yn cadw'r hawl i gynnal gwiriadau rhesymol i wirio unrhyw wybodaeth a ddarperir ar eich ffurflen gais. Os darperir gwybodaeth ffug, gamarweiniol a/neu dwyllodrus, rydym yn cadw'r hawl i:

- dynnu'r cynnig lle ysgol yn ôl; neu
- os nad oes cynnig wedi'i wneud, prosesu'r cais gyda'r wybodaeth gywir fel cais hwyr.

Os ydych chi'n amau twyll ysgrifennwch at: **Reolwr y Gwasanaeth Trawsnewid Addysg a Newid Busnes, Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent, Cyfarwyddiaeth Addysg, Swyddfeydd Cyffredinol, Heol y Gwaith Dur, Glynebwy. NP23 6DN**. Ymchwilir i bob achos yn briodol.

Manylion y cais

Mae'r manylion canlynol yn ofynnol wrth gwblhau cais ar gyfer eich plentyn:

Bydd yr Awdurdod yn ei gwneud yn ofynnol i rieni gyflwyno tystiolaeth ddogfennol lle bo angen i ddilysu data a gyflwynir ar ffurflen gais e.e. Tystysgrif Geni, Cerdyn Meddygol y GIG, Pasbort, Bil Treth Gyngor diweddar neu Fil Cyfleustodau. Mae'r ffurfiau tystiolaeth a dderbynnir yn cynnwys:

> Tystysgrif Geni
> Pasbort
> Trwydded Breswylio a gyhoeddwyd gan Swyddfa Gartref y DU
> Ffurflen Gofrestru Ailsefydlu a gyhoeddwyd gan Swyddfa Gartref y DU

Sylwer: Ni fyddwn yn derbyn cais meithrin heb brawf o ddyddiad geni.

Darparwch lungopi neu lanlwythwch un o'r canlynol ar-lein (i ddangos prawf o gyfeiriad)

> Eich bil treth gyngor (wedi'i ddyddio o fewn 1 flwyddyn);
> Copi o'r llythyr budd-dal plant/hysbysiad credyd treth plant diweddaraf, sy'n enwi'r plentyn y gwneir y cais ar ei gyfer;
> Bil cyfleustodau diweddar.

A darparwch lungopi neu lanlwythwch un o'r canlynol ar-lein (i ddangos prawf o ddyddiad geni)

> Tystysgrif geni eich plentyn;
> Pasbort dilys sy'n dangos dyddiad geni eich plentyn neu gerdyn meddygol y GIG.

Os yw rhieni wedi gwahanu, dylai'r cais gael ei wneud gan y rhiant sydd â chyfrifoldeb rhiant a/neu ofal sylfaenol dros y plentyn. Lle mae plentyn yn treulio amser cyfartal â phob rhiant, dylid gwneud yr union drefniadau yn glir mewn llythyr gyda chopi o unrhyw orchymyn gwarchodaeth neu breswylio, fodd bynnag, mae'n bwysig nodi mai dim ond o un cyfeiriad y gellir prosesu'r cais.

***Lle nad yw rhiant/gofalwr yn darparu'r dystiolaeth berthnasol, caiff y cais ei drin yn anghyflawn tan fod yr holl dystiolaeth ategol wedi dod i law.**

***Os daw'r dystiolaeth ategol i law ar ôl y dyddiad cau, caiff y cais ei ystyried yn hwyr.**

Newid amgylchiadau

Rhaid i chi ddarparu'r cyfeiriad ar eich ffurflen gais lle mae eich plentyn yn byw ar y dyddiad cau ar gyfer ceisiadau. Os ydych chi'n symud tŷ ar ôl y dyddiad cau, rhowch wybod i ni ar unwaith.

Gwybodaeth arall am eich plentyn

Os oes gan eich plentyn Ddatganiad o Angen Addysgol sy'n enwi ysgol neu Awdurdod Lleol yn seiliedig anghenion addysgol unigol (CDU), rhaid i'r plentyn gael ei dderbyn i'r ysgol honno cyn cymhwyso'r meini prawf gordanysgrifio. Yn achos plant sy'n derbyn gofal neu a arferai dderbyn gofal, ni fydd y meini prawf gordanysgrifio yn cael eu cymhwyso ac nid oes angen ymgynghori ar addasrwydd yr ysgol, gan fod hyn yn cyfri fel derbyniad awtomatig o dan statws disgybl eithriedig. Cyfeiriwch at Adran 4 i gael rhagor o wybodaeth am drosglwyddiadau yn ystod yn y flwyddyn.

Disgybl a eithrir/eithriedig

Cyfeiriwch at Adran 4 i gael rhagor o wybodaeth am drosglwyddiadau yn ystod y flwyddyn:

- Plant sydd â CDU.
- Plant y mae eu datganiadau AAA yn nodi y dylent gael eu haddysgu yn yr ysgol dan sylw, ac a gafodd eu derbyn i'r ysgol y tu allan i rownd dderbyn arferol.
- Plant sy'n derbyn gofal gan awdurdodau lleol (plant sy'n derbyn gofal), neu sydd wedi stopio derbyn gofal (plant a arferai dderbyn gofal) o ganlyniad i gael eu mabwysiadu neu eu lleoli gyda theulu neu gael gwarcheidwad arbennig ac sy'n cael eu derbyn i'r ysgol y tu allan i rownd dderbyn arferol.
- Plant y gwrthodwyd eu derbyn i ysgol i ddechrau ond sydd wedi hynny wedi cael cynnig lle y tu allan i rownd dderbyn arferol trwy gyfarwyddyd panel apeliadau derbyn, neu gan fod y person a oedd yn gyfrifol am wneud y penderfyniad gwreiddiol yn cydnabod bod camgymeriad wedi'i wneud wrth weithredu trefniadau derbyn yr ysgol.
- Plant sy'n cael eu derbyn y tu allan i'r rownd dderbyn arferol:
  y mae'r Awdurdod Lleol cynhaliol wedi cadarnhau na allant gael lle mewn unrhyw ysgol addas arall o fewn pellter rhesymol i'w cartref oherwydd eu bod wedi symud i'r ardal y tu allan i rownd dderbyn arferol, neu eu bod yn dymuno addysg grefyddol neu addysg Gymraeg ac mai'r ysgol dan sylw yw'r unig ysgol addas o fewn pellter rhesymol.
- Plant a gafodd eu derbyn i'r ysgol y tu allan i'r rownd dderbyn arferol y mae'r ysgol wedi trefnu ei dosbarthiadau ar ei hôl, ac ar ôl diwrnod cyntaf y flwyddyn ysgol, lle byddai hyn yn golygu bod yn rhaid i'r ysgol gymryd mesurau perthnasol pe na bai plant o'r fath yn ddisgyblion eithriedig.
- Plant personél y lluoedd arfog sy'n cael eu derbyn y tu allan i'r rownd dderbyn arferol.
- Plant y mae eu gefell neu frawd neu chwaer arall o enedigaeth luosog wedi cael eu derbyn fel disgyblion heb eu heithrio fel y disgybl(ion) terfynol y dyrannwyd lle iddynt cyn cyrraedd y nifer derbyn.
- Plant sy'n ddisgyblion cofrestredig mewn ysgolion arbennig, ond sy'n derbyn rhan o'u haddysg mewn ysgol brif ffrwd.

> Plant ag ADY sydd fel arfer yn cael eu haddysgu mewn uned arbennig mewn ysgol brif ffrwd, sy'n derbyn rhan o'u gwersi mewn dosbarth nad yw'n arbennig.

Manylion rhieni, gwarcheidwaid a/neu ofalwyr

Pan fo'r plentyn/plant a/neu'r person/pobl ifanc o dan ofal yr Awdurdod Lleol ar hyn o bryd, rhaid i'r gweithiwr cymdeithasol perthnasol lofnodi'r ffurflen gais a chadarnhau priodoldeb y dewis ysgol.

Rhowch fanylion un rhiant/gwarcheidwad neu ofalwr a'ch manylion cyswllt chi. Gwnewch yn siŵr eich bod yn cynnwys rhif ffôn yn ystod y dydd oherwydd efallai y bydd angen i ni gysylltu â chi.

Rhestru ysgolion ar eich ffurflen

Rydym yn argymell eich bod yn rhestru dewis cyntaf, ail ddewis a thrydydd dewis o ysgol ar eich ffurflen. Bydd hyn yn cynyddu'r siawns y bydd eich plentyn yn cael cynnig lle mewn ysgol yr hoffech iddo fynd iddi.

Rhesymau meddygol eithriadol

Mewn achosion prin iawn, gellir rhoi mynediad blaenoriaethol i blant i ysgol benodol lle mae tystiolaeth yn dangos rhesymau meddygol eithriadol pam mai dim ond un ysgol benodol all ddiwallu eu anghenion. Ni ellir ystyried ceisiadau yn y categori hwn oni bai bod eich cais wedi'i gefnogi gan adroddiad ymgynghorydd. Ym mhob achos, rhaid gwneud y cysylltiad rhwng anghenion eich plentyn a'r ysgol benodol a rhaid i chi ddangos yn glir pam y gall yr un ysgol benodol hon ddiwallu anghenion eich plentyn mewn ffordd na all unrhyw ysgol arall.

Mae'n bwysig bod y llythyr yn mynd i'r afael â pham y byddai'r ysgol benodol yn diwallu anghenion y plentyn yn well nag y gallai ysgolion eraill. Eich cyfrifoldeb chi yw darparu'r wybodaeth hon gyda'ch cais erbyn y dyddiad cau.

Cysylltwch â'r Tîm Derbyn i Ysgolion os oes angen unrhyw eglurhad pellach arnoch – cyn i chi gyflwyno'ch cais.

Meithrin – 17 Hydref 2025 | Derbyn – 15 Ionawr 2026 Uwchradd – 31 Hydref 2025

***Bydd gwybodaeth a ddarperir ar ôl y dyddiad hwn yn cael ei hystyried ar ôl i'r dyddiad cynnig perthnasol basio.**

Fel y soniwyd yn flaenorol, os oes gan eich plentyn Ddatganiad o Angen Addysgol Arbennig (AAA) neu CDP gydag Awdurdod Lleol, mae yna broses dderbyn ar wahân. Cysylltwch â thîm Cynhwysiant Blaenau Gwent cyn llenwi'r ffurflen berthnasol ar (01495) 355443 neu e-bostiwch: ALNEnquiries@blaenau-gwent.gov.uk

Datganiad a llofnod

Pan fyddwch wedi cwblhau'ch ffurflen, rhaid i’r rhiant/gwarcheidwad cyfreithiol sydd â chyfrifoldeb rhiant am y plentyn lofnodi i gadarnhau bod y wybodaeth a ddarperir yn gywir.

Cyflwyno eich ffurflen wedi'i chwblhau

Gwnewch yn siŵr eich bod yn cwblhau eich ffurflen gais ar-lein drwy https://www.blaenau-gwent.gov.uk/cy/preswylwyr/ysgolion-a-dysgu/derbyniadau-ysgolion/

Cyfrifoldeb y rhiant/gwarcheidwad neu ofalwr yw sicrhau bod yr Awdurdod Lleol yn derbyn eich cais wedi'i gwblhau'n ddiogel ac ar amser.

Ceisiadau anghyflawn/hwyr

Os yw ffurflenni cais yn dal i fod yn anghyflawn ar y dyddiad cau, cânt eu hystyried ar ôl pob cais arall wedi'i gwblhau a dderbyniwyd mewn pryd a byddant yn cael eu prosesu yn unol â'r amserlen a ddangosir ar dudalen 31.

Mae'n bosib y bydd ceisiadau anghyflawn/hwyr yn annhebygol o gael cynnig lle yn un o'u dewis ysgolion.

Newidiadau mewn dewis/amgylchiadau

Os yw rhiant/gofalwr yn dymuno newid eu dewis neu os yw eu hamgylchiadau'n newid, mae angen datgan hyn drwy e-bost i'r Awdurdod Lleol.

Sut y byddwn yn prosesu eich cais

Mae pob ysgol rydych chi'n ei rhestru ar eich ffurflen gais yn cael ei hystyried gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a’i phrosesu yn unol â Pholisi Derbyn i Addysg Feithrin a Statudol Blaenau Gwent 2026/27:

ww.blaenau-gwent.gov.uk/cy/preswylwyr/ysgolion-a-dysgu/

- Bydd pob dewis cyntaf yn cael ei fodloni ac eithrio pan fo nifer y ceisiadau yn fwy na nifer y lleoedd sydd ar gael. Os oes mwy o geisiadau na nifer y lleoedd sydd ar gael, dyrennir lleoedd ar sail y meini prawf gordanysgrifio. Efallai y bydd angen i ni gysylltu â chi am dystiolaeth bellach.
- Mae'r meini prawf gordanysgrifio yn cael eu cymhwyso dim ond pan fydd mwy o geisiadau i ysgol na nifer y lleoedd sydd ar gael. Os yw nifer y ceisiadau’n hafal i/yn llai na'r nifer derbyn, yna rhaid derbyn pob disgybl.
- Mae Llywodraethwyr ysgolion gwirfoddol a gynorthwyir ac ysgolion sefydledig yn cymhwyso eu meini prawf i'w holl ymgeiswyr ac yna rhennir y wybodaeth hon gyda'r Awdurdod Lleol.

Y broses ymgeisio

Mae gan bob ysgol nifer benodol o leoedd y gellir eu cynnig - gelwir hyn y Nifer Derbyn ac mae lleoedd yn cael eu cynnig tan fod yr ysgol yn llawn. **Mae'r broses ar gyfer dyrannu lleoedd disgyblion fel a ganlyn:**

Derbyn cais gyda thystiolaeth ategol	Derbyn cais heb dystiolaeth ategol
Cydnabod cais	E-byst a galwadau i rieni/gwarcheidwaid neu ofalwyr yn ceisio tystiolaeth
Cynnig lleoedd hyd at y Nifer Derbyn ym mhob ysgol yn unol â dewisiadau rhieni.	Cais yn cael ei drin yn anghyflawn tan fod y dystiolaeth yn dod i law

Pryd fyddaf yn gwybod canlyniad fy nghais?

Ni allwn warantu y bydd eich llythyr cynnig yn cael ei dderbyn ar y dyddiad a nodir isod, ond gallwn warantu y bydd y llythyrau'n cael eu hanfon allan ar y dyddiad hwn naill ai drwy bost dosbarth cyntaf neu drwy e-bost. *Sylwch na fyddwn yn darparu'r wybodaeth hon dros y ffôn na thrwy e-bost.

Date	Beth fydd yn digwydd
24 Tachwedd 2025	Diwrnod cynnig Meithrin
16 Ebrill 2026	Diwrnod cynnig Derbyn
2 Mawrth 2026	Diwrnod cynnig Uwchradd

Hysbysu rhieni/gwarcheidwaid a/neu ofalwyr am ganlyniad y cais

Bydd yr Awdurdod Lleol yn hysbysu rhieni am ganlyniad eu cais ar y dyddiad cynnig a amlinellir uchod. Os bydd y cais yn cael ei wrthod, bydd rhieni'n derbyn cadarnhad ysgrifenedig o'r canlyniad a byddant hefyd yn cael y ddogfen 'Canllaw Apelio i Rieni', a fydd yn manylu ar y weithdrefn apelio. Os gwrthodwyd lle yn yr ysgol dewis 1af, bydd yr Awdurdod Lleol yn dyrannu lle yn yr 2il neu'r 3ydd dewis os nodwyd un, neu'r ysgol agosaf nesaf sydd â lle, os na ellir bodloni'r dewisiadau.

***NI DDYLAI penaethiaid/cynrychiolwyr a swyddogion ysgol eraill ar gyfer Ysgolion a Gynhelir yr Awdurdod Lleol awgrymu a yw cais yn debygol o fod yn llwyddiannus, gan mai mater i'r Awdurdod Derbyn yw hyn.**

Rhestr aros

Mae rhestrau aros yn cael eu hadolygu os a phan fydd lle yn dod ar gael yn unol â'r meini prawf gordanysgrifio cyhoeddedig.

Lle mae lle wedi'i wrthod, bydd y cais yn cael ei roi ar restr aros. Bydd ceisiadau'n aros ar y rhestr aros tan 30 Medi, 2026. Ar ôl hyn, bydd disgwyl i rieni wneud cais derbyn pellach.

Lle mae lle wedi'i wrthod, bydd y cais yn cael ei roi ar restr aros. Bydd ceisiadau'n aros ar y rhestr aros tan 30 Medi, 2026. Ar ôl hyn, bydd disgwyl i rieni wneud cais derbyn pellach.

Mynediad gohiriedig i ysgol

Nid yw'r Gyfraith yn ei gwneud yn ofynnol i blentyn ddechrau'r ysgol tan ddechrau'r tymor ar ôl pen-blwydd y plentyn yn bump oed; felly, rhaid i'r Awdurdod Derbyn ddarparu lle mewn ysgol erbyn hyn. Ni fyddai'r rhiant, fodd bynnag, yn gallu gohirio mynediad y tu hwnt i ddechrau'r tymor ar ôl pen-blwydd y plentyn yn bump oed. Mae gan rieni yr hawl i:

A **gofyn i'r dyddiad y caiff eu plentyn ei dderbyn i'r ysgol gael ei ohirio tan y tymor yn dilyn pen-blwydd y plenty yn bump, neu,**

B **gofyn i'w plentyn gael y lle ar sail ran-amser tan y tymor yn dilyn pen-blwydd y plentyn yn bump.**

Apeliadau derbyn i ysgolion

Os gwrthodir lle i'ch plentyn yn un o'r ysgolion a restrir ar eich ffurflen, gallwch apelio yn erbyn y penderfyniad hwn i banel apeliadau annibynnol. Rhoddir manylion am sut i wneud apêl yn ein llythyr gwrthod.

Sut i sicrhau'r cyfle gorau posibl o gael cynnig lle yn un o'ch dewis ysgolion

Y wybodaeth bwysicaf ar ddechrau'r flwyddyn academaidd ganlynol h.y. os yw'r plentyn yn cael ei roi ar y rhestr aros ym mis Tachwedd 2025, bydd yn aros ar y rhestr tan 30 Medi 2026.

> Gwybod beth i'w wneud a beth i ymchwilio iddo cyn i chi wneud eich cais **(Gweler tudalen 24)**

> Deall sut y gall ceisiadau hwyr effeithio ar leoliad eich plentyn **(Gweler tudalen 25)**

> Gwybod a deall sut mae'r meini prawf derbyn yn cael eu cymhwyso **(Gweler tudalennau 35** - 36)

> Cyflwyno eich ffurflen mewn pryd gyda'r holl dystiolaeth angenrheidiol **(Gweler tudalen 26)**

> Deall y broses apelio os ceir gwrthodiad **(Gweler tudalen 34)**

Apeliadau derbyn

***Noder nad oes hawl i apelio ar gyfer ceisiadau meithrin gan ei bod yn Addysg anstatudol.**

Beth sy'n digwydd os gwrthodir lle i'ch plentyn?

Yn y mwyafrif o achosion, cynigir lleoedd i blant yn eu dewis cyntaf o ysgol. Os na ellir derbyn eich plentyn yn eich dewis cyntaf, bydd angen i chi benderfynu a ydych chi'n fodlon derbyn lle mewn ysgol wahanol, neu a ydych chi am apelio yn erbyn y penderfyniad. Os hoffech apelio, bydd Panel Apeliadau Annibynnol yn cael ei gynnull i adolygu'r apêl.

Sut i apelio

Gallwch wneud apêl ffurfiol yn erbyn y penderfyniad, a rhaid iddi ddod i law o fewn 28 diwrnod calendr ar ôl i chi gael eich hysbysu o'r penderfyniad i beidio â derbyn eich plentyn i'ch dewis ysgol. Bydd yr apêl yn cael ei chlywed gan Banel Apeliadau Annibynnol a fydd yn pennu amser a lle ar gyfer y gwrandawiad. Bydd y panel yn rhoi cyfle i rieni wneud eu sylwadau (llafar a/neu ysgrifenedig). Cynghorir rhieni bod asiantaethau fel SNAP www.snapcymru.org ar gael i ddarparu cymorth wrth wneud apeliadau. I gael rhagor o wybodaeth am apeliadau, cyfeiriwch at y dogfennau canlynol:

- https://www.blaenau-gwent.gov.uk/cy/preswylwyr/ysgolion-a-dysgu/derbyniadau-ysgolion/apeliadau-derbyniadau/
- https://www.blaenau-gwent.gov.uk/en/resident/schools-learning/schooladmissions/
- https://www.llyw.cymru/y-cod-apelau-derbyn-i-ysgolion

Cynghorir rhieni:

1. Y gallant ddewis peidio â mynychu'r cyfarfod apêl ac, yn hytrach, ganiatáu i'r apêl gael ei hystyried ar ddatganiad ysgrifenedig.
2. Y cânt o leiaf 14 diwrnod (o’r diwrnod postio) o rybudd ysgrifenedig o gyfarfod y Panel Apeliadau
3. Bod croeso iddynt fod yng nghwmni ffrind, neu gael eu cynrychioli gan gyfreithiwr.

Meini Prawf Gordanysgrifio Ysgolion

Bydd yr Awdurdod Derbyn yn ystyried pob cais unigol a dderbynnir erbyn y dyddiad cau cyhoeddedig. Os yw nifer y ceisiadau ar gyfer ysgol unigol yn fwy na'r nifer derbyn, dyrennir lleoedd gan ddefnyddio'r meini prawf canlynol, sydd wedi'u rhestru yn nhrefn blaenoriaeth: -

***Sylwer:** Bydd plant sydd â CDU Awdurdod Lleol neu ddatganiad o Anghenion Addysgol Arbennig sy'n enwi'r ysgol yn cael eu derbyn yn unol ag Adran 324 o Ddeddf Addysg 1996.

1. Plant mewn Gofal

Blaenoriaeth i'w rhoi i blant sy'n derbyn gofal/plant a arferai dderbyn gofal (plant o dan ofal yr Awdurdod Lleol); yn dilyn ymgynghoriad ar briodoldeb yr ysgol a enwir.

Ystyr plant mewn gofal yw plant sydd yng ngofal yr Awdurdod Lleol cyn y dyddiad cau cyhoeddedig.

2. Ysgol Ddalgylch

Plant sy'n byw yn nalgylch yr ysgol ar neu cyn y dyddiad cau cyhoeddedig.

3. Cymdeithasol / Meddygol

Mae gan blant y mae'r Awdurdod yn eu derbyn angen meddygol neu gymdeithasol eithriadol am le mewn un ysgol benodol. Dim ond os ydynt wedi'u cefnogi gan adroddiad ymgynghorydd meddygol y bydd ceisiadau yn cael eu hystyried o dan y categori hwn. Rhaid i'r wybodaeth nodi mantais feddygol i'r plentyn fynychu'r ysgol a ffefrir. Sylwch NAD yw adroddiadau gan feddygon teulu yn cael eu derbyn at y diben hwn.

4. Brawd neu Chwaer

Bydd plant sydd â brawd neu chwaer yn yr ysgol y mae'r rhiant yn gwneud cais iddi, ar ôl y dyddiad derbyn, yn cael blaenoriaeth uwch na'r rhai nad oes ganddynt frawd neu chwaer yno. Sylwer, fodd bynnag, nad yw cael brawd neu chwaer yn yr ysgol yn gwarantu mynediad i unrhyw blant eraill yn y teulu. Lle mae mwy nag un achos o'r fath, rhoddir blaenoriaeth i'r plant hynny sydd agosaf o ran oedran at y brawd neu chwaer sydd eisoes yn mynychu'r ysgol a ffefrir ar y dyddiad derbyn. Bydd brodyr a chwiorydd, p'un a ydynt yn hanner brawd/chwaer, brawd/chwaer gyflawn, llys-frawd/llys-chwaer neu frawd/chwaer faeth yn cael eu hystyried yn berthnasol lle maen nhw'n byw ar yr un aelwyd.

5. Pellter

Y plant sy'n byw agosaf at yr ysgol a ffefrir wedi'i fesur yn ôl y llwybr cerdded cymeradwy byrraf rhwng drws ffrynt cartref y disgybl a gât yr ysgol gan ddefnyddio system fapio ddigidol.

Genedigaethau Lluosog

Genedigaeth luosog yw lle mae mwy nag un babi’n cael ei eni o feichiogrwydd. Os mai dim ond un lle sydd ar gael yn yr ysgol a bod y plentyn nesaf sy'n gymwys i gael lle yn un o frodyr/chwiorydd genedigaeth luosog, bydd yr ysgol yn mynd dros ei nifer derbyn cyhoeddedig.

Dyrannu’r Lleoedd Olaf

I ddyrannu’r lleoedd olaf o dan bob maen prawf, defnyddir y maen prawf: plant sy'n byw agosaf at yr ysgol wedi’i fesur gan ddefnyddio'r system fapio ddigidol. Bydd lleoedd yn cael eu dyrannu ar sail y pellter rhwng y llwybr cerdded cymeradwy byrraf rhwng drws ffrynt cartref y disgybl a phrif gât yr ysgol gan ddefnyddio system fapio ddigidol. Rhoddir y flaenoriaeth uchaf i blant sy'n byw agosaf at yr ysgol.

Lleoedd gohiriedig – cyn oedran ysgol gorfodol – 5 oed

Mae'r Cod Derbyn i Ysgolion yn nodi bod yn rhaid i awdurdodau derbyn ganiatáu i rieni ohirio lle mewn ysgol nes bod y plentyn o oedran ysgol gorfodol. Gall rhieni ohirio lle tan yn ddiweddarach yn y flwyddyn, neu hyd nes bod y plentyn o oedran ysgol gorfodol A gofyn i'w plentyn gael defnyddio’r lle ar sail ran-amser nes bod y plentyn yn cyrraedd oedran ysgol gorfodol.

Mae Brechu yn achub bywydau
Vaccination saves lives

Yw eich plentyn chi wedi cael pob brechiad?
Is your child up to date with their immunisations?

2
Mis / Months

- Diphtheria, Tetanus, Pertussis, Polio, Haemophilus Influenzae Type B (Hib) & Hepatitis B (HepB)
- Rotavirus
- Meningococcal (MenB)

3
Mis / Months

- Diphtheria, Tetanus, Pertussis, Polio, Haemophilus Influenzae Type B (Hib) & Hepatitis B (HepB)
- Rotavirus
- Pneumococcal

4
Mis / Months

- Diphtheria, Tetanus, Pertussis, Polio, Haemophilus Influenzae Type B (Hib) & Hepatitis B (HepB)
- Meningococcal (MenB)

12-13
Mis / Months

- Haemophilus Influenzae Type B (Hib) & Meningococcal (MenC)
- Pneumococcal
- Measles, mumps, rubella (MMR)
- Meningococcal (MenB)

2-3
Blynedd / Years

- Brechiad y ffliw bob blwyddyn / Flu vaccine every year

3-4
Blynedd / Years

- Diphtheria, Tetanus, Pertussis & Polio
- Measles, mumps, rubella (MMR)

4-11
Blynedd / Years

- Brechiad y ffliw bob blwyddyn yn yr Ysgol Gynradd / Flu vaccine every year in primary school

12-16
Blynedd / Years

- Tetanus, diphtheria & Polio
- Meningococcal (MenACWY)
- Human Papillomavirus (HPV)
- Brechiad y ffliw yn yr ysgol / Flu vaccine in school
- Y frech goch, clwy'r pennau, rwbela (MMR) os heb gael 2 ddos eisoes / Measles, mumps, rubella (MMR) if not had 2 doses already

Dydi hi byth yn rhy hwyr i ddal i fyny. Siaradwch gyda'ch nyrs neu eich meddyg.

Am wybodaeth bellach ffoniwch GIG 111 Cymru ar **0845 46 47** neu **111** os yw ar gael yn eich ardal, neu ewch i **111.wales.nhs.uk/LiveWell/ Vaccinations**

It's never too late to catch up. Speak to your nurse or doctor.

For further information call NHS 111 Wales on **0845 46 47** or **111** if available in your area, or visit **111.wales.nhs.uk/LiveWell/ Vaccinations**

© Iechyd Cyhoeddus Cymru, Mawrth 2022, Fersiwn 2 / © Public Health Wales, March 2022, Version 2
ISBN 978-1-78986-154-597

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Ysgolion mewn Awdurdodau Derbyn eraill

Os hoffech wneud cais i ysgolion y tu allan i Flaenau Gwent, dylech gysylltu â'r Cyngor perthnasol i gael gwybodaeth am yr ysgolion hynny. Cofiwch, os ydych chi'n byw ym Mlaenau Gwent, mae'n rhaid i chi gyflwyno cais i **schooladmissions@blaenau-gwent.gov.uk**

Sir Fynwy
Y Gyfarwyddiaeth Plant a Phobl Ifanc, Tŷ Arloesi, Cyngor Sir Fynwy, Blwch Post 106, Cil-y-coed, NP26 9AN. **Gwefan:** www.monmouthshire.gov.uk/cy/
Ffôn: 01633 644508 | **E-bost:** schoolandstudentaccessunit@monmouthshire.gov.uk

Caerffili
Sylwer: Lle mae rhieni yn dymuno gwneud cais i'w plentyn fynychu ysgol yn ardal Caerffili e.e. Ysgol Gyfun Trecelyn, rhaid gwneud cais drwy ffurflen gais berthnasol Cyngor Caerffili neu wneud cais ar-lein drwy wefan Cyngor Caerffili. Rhaid i unrhyw geisiadau o'r fath gael eu derbyn gan Dîm Derbyn i Ysgolion Caerffili erbyn y dyddiad cau cyhoeddedig perthnasol fel yr amlinellir ym mholisi derbyn Cyngor Caerffili.
Gwefan: www.caerffili.gov.uk
Ffôn: 01443 864870 | **E-bost:** schooladmissions@caerphilly.gov.uk

Powys
Tîm Derbyn a Chludiant, Neuadd y Sir, Spa Road East, Llandrindod, Powys LD1 5LG.
Gwefan: www.powys.gov.uk
Ffôn: 01597 826455 | **E-bost:** admissionsandtransport@powys.gov.uk

Merthyr Tudful
Gwasanaethau Disgyblion, Uned 5, Parc Busnes Triongl, Pentrebach, Merthyr Tudful CF48 4TQ
Gwefan: www.merthyr.gov.uk
Ffôn: 01685 724620 | **E-bost:** school.admissions@merthyr.gov.uk

Torfaen
Y Tîm Derbyn i Ysgolion, Pearle House, Pont-y-pŵl, NP4 6YB
Gwefan: www.torfaen.gov.uk
Ffôn: 01495 766915 | **E-bost:** kath.worwood@torfaen.gov.uk

Mae darpariaeth Gatholig Uwchradd ar gyfer disgyblion sy'n byw yn ardaloedd Tredegar a Glynebwy ar gael yn:

Ysgol Uwchradd Gatholig Bishop Hedley
Gwaunfarren Road, Merthyr Tudful. CF47 9AN
Ffôn: 01685 351860 | **Ffacs:** 01685 385292 | **E-bost:** office@bishophedleyhigh.merthyr.sch.uk
Nifer Derbyn: 120

Mae darpariaeth Gatholig Uwchradd i ddisgyblion sy'n byw ym Mrynmawr/Nant-y-glo ac Abertyleri ar gael yn:

Ysgol Uwchradd Gatholig St Albans
The Park, Pont-y-pŵl, Torfaen, NP4 6XG
Ffôn: 01495 765800 | **E-bost:** staenquiries@stalbans.schoolsedu.org.uk
Gwefan: www.stalbans-pontypool.org.uk

Derbyniadau yn Ystod y Flwyddyn

Disgyblion sy'n gwneud cais am le ysgol yn ystod y flwyddyn

Gelwir ceisiadau am leoedd ysgol a dderbynnir ar ôl 1 Medi mewn unrhyw flwyddyn ysgol yn dderbyniadau 'Yn Ystod y Flwyddyn'.

Mae ffurflenni cais Yn Ystod y Flwyddyn ar gyfer pob grŵp blwyddyn ym mhob ysgol gynradd ac uwchradd a gynhelir ar gael ar-lein yn https://www.blaenau-gwent.gov.uk/cy/preswylwyr/ysgolion-a-dysgu/derbyniadau-ysgolion/newid-ysgol/

Bydd e-byst dyrannu lle ysgol sy'n manylu ar y cynnig yn cael eu hanfon at y rhiant/gofalwr gan y tîm Trawsnewid Addysg a bydd ysgolion yn cael eu hysbysu o'r cynigion hyn ar yr un pryd.

Ceisiadau i drosglwyddo rhwng ysgolion

Nid yw'r Awdurdod Derbyn yn annog trosglwyddo o un ysgol leol i'r llall. Mae ymchwil yn dangos y gall y symudiadau hyn niweidio cyrhaeddiad addysgol a llwyddiant plant oni bai bod amgylchiadau eithriadol, a bod y trosglwyddiad er budd gorau'r plentyn. Anogir rhieni i drafod eu rhesymau dros eisiau newid ysgol gyda'r pennaeth yn ysgol bresennol y plentyn.

Bydd ceisiadau trosglwyddo yn cael eu prosesu o fewn 15 diwrnod ar ôl derbyn ffurflen gais **wedi'i chwblhau** ac yn cael eu dyrannu yn seiliedig ar argaeledd lleoedd.

Symudiad wedi'i reoli

Mae gan Flaenau Gwent brotocol ar waith sy'n sicrhau bod pobl ifanc agored i niwed sy'n gwneud cais am le uwchradd y tu allan i'r rownd arferol o dderbyniadau a/neu nad ydynt ar gofrestr ysgol, yn cael cynnig lle yn gyflym. Gwneir pob ymdrech i rannu derbyniadau symudiadau wedi'u rheoli yn gyson ar draws pob ysgol uwchradd. Gan mai dim ond pedwar cyfleuster uwchradd sydd o fewn yr Awdurdod Lleol, lle bo hynny'n briodol, bydd y Swyddog Derbyn yn ystyried yr amgylchiadau unigol, ac felly'n mynd y tu hwnt i'r nifer derbyn.

Gwybodaeth Arall a Diffiniadau

Presenoldeb – mae pob diwrnod yn cyfrif

Cynghorir rhieni i beidio â mynd â'u plentyn/plant ar wyliau yn ystod y tymor. Gellir dod o hyd i ddyddiadau tymhorau 2026/2027 yn **https://www.blaenau-gwent.gov.uk/cy/preswylwyr/ysgolion-a-dysgu/dyddiadau-tymor/**

Mae'r gyfraith yn cynghori nad oes gan rieni yr hawl i fynd â'u plentyn/plant allan o'r ysgol am wyliau yn ystod y tymor heb gytundeb y pennaeth sydd â disgresiwn i gytuno i hyd at 10 diwrnod o wyliau. Dylai rhieni wneud unrhyw geisiadau am wyliau yn ysgrifenedig cyn i'r gwyliau gael eu cymryd.

Mae 190 o ddiwrnodau ysgol statudol mewn blwyddyn. Mae 175 diwrnod (penwythnosau a gwyliau ysgol) ar gael i'w defnyddio ar gyfer gwyliau, na fyddai'n cael effaith negyddol ar addysg plentyn.

Canolfan Blant Integredig

Mae Canolfan Blant Integredig Blaenau Gwent yn cynnig gwybodaeth, cyngor a chymorth am wasanaethau'r blynyddoedd cynnar. Mae'r rhain yn cynnwys Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd, Ymweliadau Iechyd, Dechrau'n Deg a Teuluoedd yn Gyntaf. **Ffôn:** 01495 369610 **Gwefan:** www.blaenau-gwent.gov.uk

Grant Hanfodion Ysgol

Gall dysgwyr sy'n gymwys ar hyn o bryd i gael prydau ysgol am ddim wneud cais am Grant Hanfodion Ysgol o £125 y dysgwr, a £200 i'r dysgwyr hynny sy'n dechrau blwyddyn 7, i gydnabod y costau cynyddol sy'n gysylltiedig â dechrau ysgol uwchradd. Nid yw disgyblion sy'n derbyn Prydau Ysgol Am Ddim oherwydd trefniadau amddiffyn wrth bontio neu sy'n derbyn Prydau Ysgol Am Ddim i'r Holl Blant Cynradd (PYADdHBC) yn unig ac nad ydynt yn cPYADd yn seiliedig ar feini prawf sy'n gysylltiedig ag incwm/budd-daliadau yn gymwys ar gyfer y cyllid hwn. O fis Ionawr 2022 ymlaen, mae pob blwyddyn ysgol yn gymwys. Mae pob plentyn sy'n derbyn gofal yn gymwys ar gyfer y grant, p'un a ydynt yn derbyn prydau ysgol am ddim ai peidio. Gall teuluoedd hawlio unwaith fesul plentyn, fesul blwyddyn ysgol. Bydd y cynllun ar gyfer blwyddyn academaidd 2026/27 yn dechrau ar 1 Gorffennaf 2026 ac yn dod i ben ar 31 Mai 2027.

E-bost: benefits@blaenau-gwent.gov.uk neu **Ffôn:** 01495 311556 i gael rhagor o wybodaeth am y grant hwn

Cwynion

Mae rheoliadau diweddar a gyflwynwyd o dan Ddeddf Addysg 2002 yn ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu pob ysgol a gynhelir yng Nghymru, gan gynnwys ysgolion meithrin, sefydlu gweithdrefnau ar gyfer ymdrin â chwynion gan rieni, disgyblion, aelodau o staff, llywodraethwyr, aelodau o'r gymuned leol ac eraill. O ganlyniad, cyn

bo hir bydd modd cael manylion llawn am weithdrefn gwyno ysgol gan yr ysgolion a restrir ar dudalennau 6-19. Bydd cwynion nad ydynt yn gysylltiedig ag ysgolion yn parhau i gael eu gwneud i'r Cyfarwyddwr Addysg Corfforaethol.

Y Gwasanaeth Lles Addysg

Mae'r Gwasanaeth Lles Addysg yn cyflawni dyletswydd statudol yr Awdurdod Lleol drwy gefnogi ysgolion i sicrhau bod pob disgybl o oedran ysgol gorfodol yn mynychu'r ysgol yn rheolaidd ac yn brydlon er mwyn iddynt gyflawni eu potensial addysgol a chymdeithasol priodol yn unol â Deddf Addysg 1996 a Deddf Plant 1989. Mae'r Gwasanaeth Lles Addysg hefyd yn ymchwilio ac yn cofnodi pob digwyddiad o gyflogaeth plant a pherfformiadau plant dan Ddeddf Plant a Phobl Ifanc (1933) a Rheoliadau Perfformiadau Plant Cymru (2015).

Yn ogystal â'r dyletswyddau statudol a grybwyllir uchod, bydd y Gwasanaeth Lles Addysg hefyd yn: - Darparu cyswllt rhwng ysgolion, rhieni, pobl ifanc ac asiantaethau eraill yn ôl yr angen; Cynghori ysgolion a rhieni ar sut i fynd i'r afael â materion lles fel troseddau ieuenctid, bwlio, camddefnyddio sylweddau, ac ati. Rhoi cyngor a gwybodaeth berthnasol i Gynadleddau Achos Amddiffyn Plant am blant a theuluoedd.

Ym Mlaenau Gwent, mae gan bob ysgol Swyddog Lles Addysg dynodedig i'w cynghori a'u cefnogi. Mae gweithredu'r Gwasanaeth Lles Addysg yn y modd hwn yn galluogi ysgolion, disgyblion a rhieni i feithrin perthynas broffesiynol â'r Swyddog Lles Addysg. Gall ysgolion ofyn i Swyddog Lles Addysg ymweld â'r cartref i drafod materion presenoldeb. Gall pobl ifanc hefyd drafod problemau yn gyfrinachol gyda'u Swyddog Lles Addysg, os oes angen.

Addysg Ddewisol yn y Cartref

Mae'r gyfraith yn ei gwneud yn ofynnol i rieni sicrhau bod eu plentyn/plant yn derbyn addysg. Mae hyn fel arfer trwy sicrhau eu bod yn mynychu ysgol leol. Fodd bynnag, mae rhieni weithiau'n dewis addysgu eu plentyn/plant gartref. Os/pan fydd rhiant yn penderfynu gwneud hyn, maent yn dod yn gyfrifol am ddarparu a sicrhau bod eu plentyn yn derbyn addysg addas. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod Lleol fonitro addasrwydd yr addysg a ddarperir ac felly bydd yn cynnal ymweliadau i fod yn sicr o hyn.

Plant sy'n Colli Addysg

Mae'r Ddeddf Addysg ac Arolygiadau yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol gofnodi pob plentyn nad yw wedi'i gofrestru mewn ysgol neu'n derbyn addysg addas. Felly, mae'r Gwasanaeth Lles Addysg yn gweithio'n agos gyda'r tîm derbyn i ysgolion i sicrhau bod yr holl blant sy'n hysbys i'r awdurdod lleol wedi'u cyfrif.

Estyn

Mae pob ysgol yn cael ei harolygu gan Estyn. Mae adroddiadau cryno i rieni yn dilyn arolygiadau ffurfiol ar gael gan yr ysgol, ac mae adroddiadau arolygu llawn ar gael o lyfrgelloedd lleol neu drwy ymweld â gwefan Estyn ei hun yn: **Gwefan:** www.estyn.llyw.cymru

Disgyblion Ethnig Leiafrifol

Mae Cyfarwyddiaeth Addysg Blaenau Gwent yn cael ei chefnogi gan Wasanaethau Amlieithog Addysgol Gwent (GEMS) i sicrhau bod disgyblion o bob cefndir ethnig leiafrifol yn gallu cael mynediad at addysg a chymryd rhan ynddi. Mae disgyblion o deuluoedd Sipsiwn, Roma neu Deithwyr yn cael eu cefnogi ar draws ysgolion Blaenau Gwent gan y Gwasanaeth Addysg Teithwyr. Nod y cymorth hwn yw sicrhau bod

disgyblion o gefndir Sipsiwn, Roma neu Deithwyr yn ymgysylltu'n gadarnhaol ag addysg a gwneir pob ymdrech i sicrhau bod disgyblion yn cyrraedd eu llawn botensial.

Prydau Ysgol Am Ddim

Darperir prif bryd ym mhob ysgol. **Mae'r pryd cynradd yn rhad ac am ddim i ddisgyblion yn y grwpiau Derbyn, blwyddyn 1 a blwyddyn 2.**

Pa ddisgyblion sy'n gallu derbyn prydau ysgol am ddim?

Mae prydau ysgol am ddim ar gael i ddisgyblion cymwys sy'n mynychu'r ysgol yn llawn-amser. Mae hyn yn cynnwys:

- Plant iau sy'n mynychu meithrinfa am ddiwrnodau llawn
- Disgyblion ysgol chweched dosbarth

Efallai y bydd eich plentyn yn gallu cael prydau ysgol am ddim os ydych chi'n cael unrhyw rai o'r canlynol:

- Cymhorthdal Incwm
- Lwfans Ceisio Gwaith yn Seiliedig ar Incwm
- Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn Gysylltiedig ag Incwm
- Cymorth dan Ran VI o Ddeddf Mewnfudo a Lloches 1999
- Elfen warant y Credyd Pensiwn
- Credyd Treth Plant (ar yr amod nad oes gennych hawl i Gredyd Treth Gwaith a bod gennych incwm gros blynyddol o ddim mwy na £16,190)
- Credyd Treth Gwaith ychwanegol - wedi'i dalu am 4 wythnos ar ôl i chi orffen bod yn gymwys ar gyfer Credyd Treth Gwaith
- Credyd Cynhwysol - ar yr amod bod eich aelwyd yn ennill incwm net blynyddol o ddim mwy na £7,400 (asesir yn ôl enillion o hyd at dri o'ch cyfnodau asesu diweddaraf)

Os yw eich plant yn derbyn Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn Gysylltiedig ag Incwm, Cymhorthdal Incwm neu Lwfans Ceisio Gwaith yn Seiliedig ar Incwm yn eu rhinwedd eu hunain, gallen nhw hefyd allu derbyn prydau ysgol am ddim.

Er mwyn i blant/pobl ifanc fod yn gymwys i dderbyn prydau ysgol am ddim:

- rhaid i chi, fel rhiant, neu'ch plentyn, fod yn derbyn y budd-dal neu'r taliad cymorth perthnasol
- dylech fod wedi cyflwyno cais am brydau ysgol am ddim i'r awdurdod lleol (neu dylai cais fod wedi cael ei gyflwyno ar eich rhan)
- dylai'r cais fod wedi cael ei gymeradwyo gan yr awdurdod lleol, neu dylai'r awdurdod lleol fod wedi gweld dogfennau sy'n awgrymu'n gryf fod eich plentyn yn gymwys.

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â'r Adran Budd-daliadau ar **Ffôn:** 01495 311556
E-bost: benefits@blaenau-gwent.gov.uk/

Grant Gwisg Ysgol

Mae'r Grant Hanfodion Ysgol (y Grant Datblygu Disgyblion gynt) ar gael i blant a phobl ifanc sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim (cPYADd), plant sy'n derbyn gofal a'r rhai sydd wedi'u dosbarthu fel Heb Hawl i Gyllid Cyhoeddus yn y grwpiau blwyddyn Derbyn i Flwyddyn 11.

Mae cyllid o £125 ar gael ar gyfer pob dysgwr cymwys ac eithrio'r rhai ym Mlwyddyn 7, y bydd ganddynt hawl i £200 (i adlewyrchu'r gost uwch o ddechrau yn yr ysgol uwchradd).

Nid yw dysgwyr sy'n derbyn Prydau Ysgol Am Ddim (cPYADd) oherwydd trefniadau amddiffyn wrth bontio **yn gymwys ar gyfer y cyllid hwn**. **Nid** yw dysgwyr sy'n derbyn Prydau Ysgol Am Ddim i'r Holl Blant Cynradd (PYADdHBC) yn unig ac nad ydynt yn cPYADd yn seiliedig ar feini prawf sy'n gysylltiedig ag incwm/budd-daliadau **yn gymwys ar gyfer y cyllid hwn**.

Gall teuluoedd hawlio unwaith fesul plentyn, fesul blwyddyn ysgol.

Sut i Wneud Cais

Gwnewch gais ar-lein os:

- Yw eich plentyn yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim ac
- Nid yw'ch plentyn eisoes wedi cael grant gwisg ysgol ar gyfer y flwyddyn ysgol gyfredol, 2024/2025

Defnyddiwch borwr fel Chrome, Edge neu Safari i gael mynediad i Fy Ngwasanaethau a'r ffurflen isod. Ni fydd yn gweithio yn Internet Explorer.

E-bost: benefits@blaenau-gwent.gov.uk neu **Ffôn:** 01495 311556 i gael rhagor o wybodaeth am y grant hwn

Ombwdsmon Llywodraeth Leol (LGO)

Mae'r Ombwdsmon Llywodraeth Leol yn edrych ar gwynion am gynghorau a rhai awdurdodau eraill, gan gynnwys paneli apeliadau derbyniadau addysg. Eu rôl yw ymchwilio i gwynion mewn ffordd deg ac annibynnol – nid ydynt yn cymryd ochr. Gallwch gysylltu â nhw ar:

Ffôn: 0300 790 0203 **Gwefan:** www.ombwdsmon-cymru.org.uk

Llaeth

Darperir llaeth am ddim i ddisgyblion sy'n mynychu: meithrin, derbyn, blwyddyn 1 a blwyddyn 2 mewn ysgolion sydd wedi dewis cymryd rhan yn y cynllun darparu llaeth am ddim. Fodd bynnag, mae darparu llaeth yn amodol ar gytundeb rhieni. Darperir llaeth hefyd i ddisgyblion mewn ysgolion arbennig preswyl a disgyblion mewn ysgolion eraill y mae angen llaeth arnynt ar sail feddygol.

Gwasanaeth Eiriolaeth Ieuenctid Cenedlaethol (NYAS)

Mae'r Gwasanaeth Eiriolaeth Ieuenctid Cenedlaethol (NYAS) yn elusen yn y DU sy'n darparu gwasanaethau hawliau plant a chymdeithasol-gyfreithiol. Maent yn cynnig gwybodaeth, cyngor, eiriolaeth a chynrychiolaeth gyfreithiol i blant a phobl ifanc hyd at 25 oed. Mae NYAS yn ceisio darparu a datblygu ei wasanaethau trwy gyfranogiad gweithredol pobl ifanc, sy'n ymwneud â phob lefel o'r sefydliad.

Os ydych chi'n blentyn neu berson ifanc neu'n ffonio ar ran plentyn neu berson ifanc ac angen help, gwybodaeth neu gyngor, gallwch gysylltu â'r gwasanaeth ar y llinell gymorth **RHADFFON 0808 8081001** neu anfon e-bost at **help@nyas.net.**

Llywodraethwyr Ysgolion

Mae gan bob ysgol Gorff Llywodraethu sy'n chwarae rhan bwysig ym mywyd yr ysgol. Mae ganddo gyfrifoldeb cyffredinol am gynnal yr ysgol ac ystod o gyfrifoldebau penodol, gan gynnwys rheoli cyllid yr ysgol a phenodi staff.

Mae cyrff llywodraethu yn cynnwys pobl leol a byddant yn cynnwys rhieni; pobl a benodir gan yr Awdurdod Lleol, athrawon, staff cymorth, penaethiaid a hefyd cynrychiolwyr o'r gymuned fusnes leol a'r Eglwys.

Bydd nifer yr aelodau yn dibynnu ar faint yr ysgol.

I gael gwybodaeth am waith cyrff llywodraethu ysgolion a manylion am sut i ddod yn llywodraethwr ysgol, cysylltwch â'r **Gwasanaeth Cyflawniad Addysg, Tŷ Tredomen, Ystrad Mynach, Hengoed, CF82 7WF.**

Ffôn: 01443 863242

Dyddiad Gadael Ysgol

Mae'r Llywodraeth wedi cyflwyno un dyddiad gadael ysgol, sef y dydd Gwener olaf ym

mis Mehefin yn y flwyddyn ysgol lle mae disgybl yn troi'n 16 oed. Nid all disgyblion ymgymryd â chyflogaeth lawn-amser tan ar ôl y dyddiad hwn.

Cludiant Ysgol (Ac eithrio ar gyfer Addysg Arbennig)

Y meini prawf ar gyfer darparu cludiant am ddim: -

1. Yn gyffredinol, cyfyngir cludiant am ddim i ddisgyblion o oedran ysgol statudol sy'n mynychu eu hysgolion dalgylch ac sy'n byw y pellter angenrheidiol o'r ysgol.

   Mae'r pellteroedd a ddyfynnir yn destun adolygiad hyd at y terfyn statudol:

   O dan 8 oed – os yn byw mwy na 1.5 milltir o'r ysgol (terfyn statudol 2 filltir)

   8 oed a throsodd – os yn byw mwy na 2 filltir o'r ysgol (terfyn statudol 3 milltir)

   Caiff pellteroedd eu mesur yn ôl y llwybr cerdded byrraf rhwng y cartref a'r ysgol gan ddefnyddio'r System Fapio Ddigidol GGP fel yr argymhellir gan Lywodraeth Cymru. Mewn rhai achosion nid yw'n bosibl trefnu i lwybrau cerbydau basio'n agos at gartref disgybl. Felly, efallai y bydd angen gwneud trefniadau iddynt gyrraedd mannau 'casglu' agosaf y cerbyd. Gwneir pob ymdrech i gadw'r pellter hwn mor fyr â phosibl ac ni ddylai fod yn fwy na milltir.

   Ar hyn o bryd mae disgyblion sy'n mynychu'r Ysgol Wirfoddol a Gynorthwyir agosaf yn derbyn cludiant am ddim yn unol â'r uchod.

2. Darperir cludiant i'r ysgol addas agosaf, yn amodol ar derfynau pellter. Mae’r Awdurdod yn ystyried mai’r ysgol addas agosaf yw'r ysgol sydd:

   > Yn darparu addysg ar gyfer oedran perthnasol disgybl, ac sy’n agosach at gyfeiriad cartref y disgybl na'r ysgol ddalgylch;

   > Yr ysgol agosaf i fodloni dewis iaith yn unol â pholisi'r Awdurdod ar addysg cyfrwng Cymraeg;

   > Yr ysgol agosaf i fodloni dewis enwadol.

3. Gellir darparu cludiant am ddim pan fo'r Awdurdod yn fodlon bod y llwybr rhwng y cartref a'r ysgol yn ddigon peryglus i gyfiawnhau darpariaeth o'r fath, er bod y pellter yn llai na'r hyn a ddyfynnir uchod. Bydd hyn yn cael ei ystyried yn unol â'r meini prawf a nodir yn y Ddarpariaeth Statudol a’r Canllawiau Gweithredol ynghylch y Mesur Teithio gan Ddysgwyr, Mehefin 2014.

Mae Polisi Cludiant rhwng y Cartref a’r Ysgol ac Ôl-16 y Cyngor yn cael ei adolygu’n flynyddol, ac felly gall newid. **https://www.blaenau-gwent.gov.uk/cy/preswylwyr/ysgolion-a-dysgu/trafnidiaeth-ysgol/**

SNAP

Mae Snap Cymru yn fudiad gwirfoddol sy'n cynnig gwybodaeth gywir, cyngor diduedd a chefnogaeth i deuluoedd plant a phobl ifanc.

Ffôn: 0808 8010608

Gwefan: www.snapcymru.org

Cymorth i Ddisgyblion ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)

Mae pob plentyn yn unigolyn, sy'n datblygu ac yn dysgu ar wahanol gyfraddau. Mae rhai plant yn ei chael hi'n hawdd dysgu ac mae rhai'n ei chael hi'n anodd. Gyda'r help cywir, mae pob plentyn yn datblygu ar ei gyflymder ei hun. Mae hyn yn golygu bod angen arddulliau addysgu gwahanol o fewn ysgol, ac o fewn pob ystafell ddosbarth, gan ystyried galluoedd, cryfderau, gwendidau a diddordebau'r plant. Mae'r gwahanol ddulliau hyn o ddysgu yn helpu'r rhan fwyaf o blant i wneud cynnydd. Fodd bynnag, efallai y bydd angen mwy o gefnogaeth ar rai.

- Mae gan bob ysgol Bolisi ADY (sydd ar gael gan yr ysgol) a fydd yn dweud sut mae'r ysgol yn darparu ar gyfer disgyblion ag ADY a sut mae cymorth ac ymyriadau ychwanegol yn cael eu rheoli.
- Mae gan bob ysgol gydlynydd ADY sy'n helpu athrawon yr ysgol i gefnogi disgyblion ag ADY yn ogystal â chydlynu cymorth ychwanegol o fewn yr ysgol.
- Mae cyllid ychwanegol i gefnogi disgyblion bellach wedi'i ddirprwyo i bob ysgol. Mae ysgolion bellach yn gallu defnyddio eu cyllid yn hyblyg i gynllunio'r cymorth gorau i ddisgyblion ag ADY. Mae hyn yn sicrhau bod y rhan fwyaf o ddisgyblion ag ADY yn gallu mynychu eu hysgol brif ffrwd leol ac yn cael eu cynnwys yn effeithiol yn y cyfleoedd addysgol sydd ar gael yno.
- Ar gyfer nifer fach o ddisgyblion, efallai y bydd angen i'r ysgol ystyried Cynllun Datblygu Unigol (CDU) ar gyfer eu hanghenion dysgu ychwanegol. Mae hwn yn asesiad llawn a manwl o'u hanghenion ac ystyrir pa gymorth arbennig y bydd ei angen arnynt. Unwaith y bydd CDU wedi'i gwblhau, penderfynir ai'r ysgol neu'r ALl fydd yn ei gynnal. Mae CDU ysgol a CDU Awdurdod Lleol yn ddogfennau cyfreithiol sy'n nodi anghenion disgybl a sut y bydd yr anghenion hynny'n cael eu diwallu.
- Er y bydd llawer o ddisgyblion â CDU yn cael eu haddysgu yn eu hysgol leol mewn dosbarthiadau prif ffrwd, bydd angen lefel uwch o gefnogaeth ar nifer ohonynt. Mae gan Flaenau Gwent, felly, nifer o ysgolion sydd â Chanolfannau Adnoddau a all ddarparu ar gyfer disgyblion sydd angen lefel uwch o gefnogaeth. Mae disgyblion mewn Canolfannau Adnoddau yn cael eu hintegreiddio i'r brif ffrwd gymaint â phosibl.
- Ar gyfer rhai disgyblion ag anghenion cymhleth iawn, efallai y bydd angen iddynt gael mynediad at ddarpariaeth fwy arbenigol naill ai yn ysgol arbennig Blaenau Gwent neu mewn ysgol arbennig briodol y tu allan i Flaenau Gwent.

Trefniadau Derbyn ar gyfer Disgyblion â Datganiadau o Anghenion Addysgol Arbennig

Os oes gan blentyn Ddatganiad o Anghenion Addysgol Arbennig neu CDU a gynhelir gan yr Awdurdod Lleol, bydd yr Awdurdod Lleol yn gyfrifol am gynghori ar y ddarpariaeth addysgol arbennig sydd i'w gwneud gan yr ysgol, ac am ystyried addasrwydd yr ysgol wrth gyhoeddi neu ddiwygio datganiad yn dilyn adolygiad blynyddol neu CDU. Mae datganiadau o Anghenion Addysgol Arbennig yn cael eu dileu'n raddol o fis Medi 2021 a dylai datganiad pob disgybl sydd ag un fod wedi cael ei drosi erbyn mis Medi 2025.

Disgyblion Anodd eu Lleoli a Symudiadau wedi'u Rheoli

Mae gan Flaenau Gwent brotocol ar waith sy'n sicrhau bod pobl ifanc agored i niwed sy'n

gwneud cais am le uwchradd y tu allan i'r rownd arferol o dderbyniadau a/neu nad ydynt ar gofrestr ysgol, yn cael cynnig lle yn gyflym. Mae derbyniadau anodd eu lleoli a symudiadau wedi'u rheoli bellach yn dechrau cael eu rhannu'n deg ar draws pob ysgol uwchradd. Gan mai dim ond pedwar cyfleuster uwchradd sydd o fewn yr awdurdod lleol, lle bo hynny'n briodol, bydd y swyddog derbyn yn ystyried yr amgylchiadau unigol, ac felly'n mynd y tu hwnt i'r nifer derbyn.

Trefniadau Derbyn i Ddisgyblion fynychu Canolfan Adnoddau neu Ysgol Arbennig

Mae trefniadau derbyn ar gyfer disgyblion ag ADY sydd angen Canolfan Adnoddau neu Ysgol Arbennig yn cael eu pennu gan Banel ADY yr Awdurdod Lleol.

Diwygio ADY

Ym mis Medi 2021, bydd pob Awdurdod Lleol ledled Cymru yn dechrau proses bontio tair blynedd o hyd – bydd y broses AAA bresennol yn cael ei disodli am ffordd newydd o weithio gydag ADY, a fydd yn cynnwys Cynlluniau Datblygu Unigol yn disodli'r defnydd o Ddatganiadau. **Bydd y system newydd:** yn sicrhau bod pob dysgwr ag ADY yn cael ei gefnogi i oresgyn rhwystrau i ddysgu a chyflawni ei lawn botensial, gwella cynllunio a darparu cymorth i ddysgwyr 0-25 ag ADY, rhoi anghenion, barn, dymuniadau a theimladau dysgwyr wrth wraidd ffocws y broses ac ar bwysigrwydd nodi anghenion yn gynnar a rhoi ymyriadau amserol ac effeithiol ar waith sy'n cael eu monitro a'u haddasu i sicrhau eu bod yn cyflawni'r canlyniadau a ddymunir. Mae rhagor o wybodaeth am y newidiadau hyn ar gael gan ysgolion neu gan y Tîm ADY - ALNenquiries@blaenau-gwent.gov.uk

Trefniadau Derbyn ar gyfer Disgyblion sy'n Agored i Niwed

Plant sy'n Derbyn Gofal: Mae gan y Gwasanaethau Plant ddau fentor addysg sy'n gweithio ar draws yr ystod oedran ysgol statudol i gefnogi plant sy'n derbyn gofal. Ffocws eu gwaith yw cefnogi plant sy'n derbyn gofal i gyrraedd eu potensial mewn addysg. Gall atgyfeiriad at fentor a gael ei wneud gan Weithwyr Cymdeithasol neu ysgolion. Mae'r rhaglen gymorth yn cael ei datblygu rhwng athro'r plentyn a'r mentor addysg ac mae'n unigol i bob plentyn.

Dechrau'n Deg

Mae Dechrau'n Deg yn rhaglen a ariennir gan Lywodraeth Cymru sy'n darparu gwasanaethau cymorth dwys i deuluoedd â phlant 0-3 oed sy'n byw mewn ardaloedd difreintiedig ledled Cymru.

Mae tîm Dechrau'n Deg Blaenau Gwent yn canolbwyntio ar blant ac yn cynnig anogaeth, gwybodaeth ac arweiniad i gefnogi rhieni/gofalwyr ym mhob cam o ddatblygiad eu plentyn; gan ddarparu cyfleoedd, gweithgareddau a rhaglenni am ddim i ganiatáu i bob plentyn ddatblygu eu sgiliau iaith a chymdeithasol a datblygu’n emosiynol a chorfforol er mwyn bod yn barod i ddechrau ysgol.

Ffôn: 01495 354786 **E-bost:** Sherelle.jago@blaenau-gwent.gov.uk

Teuluoedd yn Gyntaf

Mae'r rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf yn cael ei hariannu gan Lywodraeth Cymru i helpu teuluoedd sy'n wynebu anawsterau. Mae'r tîm Teuluoedd yn Gyntaf yn cynnig gwahanol fathau o gymorth yn dibynnu ar yr angen. Bydd angen llawer o gefnogaeth ar broblemau cymhleth; fodd bynnag, efallai y bydd angen help ar rai teuluoedd i oresgyn problemau llai i'w hatal rhag gwaethygu.

Mae Teuluoedd yn Gyntaf yn ymwneud â chefnogi'r teulu cyfan. Ym Mlaenau Gwent, mae gan y rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf dîm canolog yng Nghanolfan Blant Integredig Calon y Cymoedd, Stryd Fawr, Y Blaenau. Mae'r tîm yn gweithio gyda'r teulu i edrych ar y gwahanol faterion y gallent fod yn eu hwynebu a chynnig JAFF (Fframwaith Asesu'r Teulu ar y Cyd). Mae'r broses hon yn caniatáu i anghenion pob aelod o'r teulu gael eu nodi a'u rheoli trwy ddyrannu gweithiwr allweddol. Yna defnyddir dull Tîm o Amgylch y Teulu (TAT) i gefnogi'r teulu trwy eu taith.

Mae'r gweithiwr allweddol yn sicrhau bod gwahanol wasanaethau'n gweithio gyda'i gilydd i gynnig y cymorth gorau, a allai gynnwys Ysgolion, Ymwelwyr Iechyd, yr Heddlu a Thai.

Rhadffon: 08000 32 33 39 **E-bost:** fis@blaenau-gwent.gov.uk

Llywodraeth Cymru

Yr Adran Addysg a Sgiliau, Llywodraeth Cymru. **Ffôn:** 0300 060 4400 **E-bost:** customerhelp@gov.wales **Gwefan:** https://www.llyw.cymru/addysg-a-sgiliau

Trefniadau Derbyn

Mae hwn yn derm technegol ar gyfer y rheolau sy'n llywodraethu'r gweithdrefnau a'r penderfyniadau derbyn ar gyfer ysgol benodol neu grŵp o ysgolion mewn blwyddyn benodol.

Cod Derbyn

Mae'r ddogfen hon yn nodi'r gofynion cyfreithiol ar gyfer derbyn i ysgolion, apeliadau derbyn a gwaharddiadau o ysgol. Daeth y Cod Derbyn i Ysgolion diwygiedig a'r Cod Apeliadau Derbyn i Ysgolion i rym yn 2013.

Dalgylchoedd

Mae pob ysgol yn cael ardal ddaearyddol benodol i'w gwasanaethu. Nid yw byw mewn dalgylch ysgol yn gwarantu lle yn yr ysgol honno.

Plant o Dramor

Yn y rhan fwyaf o amgylchiadau, dylech wneud cais am le ysgol dim ond pan fydd eich plentyn yn byw yn y DU. Disgwylir i'ch plentyn fynychu ysgol cyn gynted ag y cynigir lle ac ar y dyddiad y cytunodd yr ysgol iddo ddechrau yno. Os nad yw'ch plentyn yn gallu mynychu ar yr adeg honno, dywedwch wrthym – efallai y byddwn yn tynnu'r lle yn ôl a'i gynnig i blentyn arall. Ar ôl i chi gytuno ar ddyddiad cychwyn, bydd eich plentyn yn cael ei roi ar gofrestr yr ysgol. Os yw'ch plentyn wedyn yn methu â mynychu ac nad ydych

wedi ein hysbysu nad ydych chi eisiau'r lle mwyach neu fod rheswm dilys pam na all fynychu ar y dyddiad hwnnw, gallech wynebu camau cyfreithiol mewn perthynas â diffyg presenoldeb yn yr ysgol.

Ni ellir archebu lleoedd nes bod eich plentyn yn cyrraedd yr ardal. Bydd yn rhaid i chi ddarparu prawf preswylio a phrawf o ddyddiad geni eich plentyn fel llungopi o basbort neu fisa mynediad wedi'i gymeradwyo gyda'r cais.

Os yw'ch plentyn wedi mynychu ysgol ym Mlaenau Gwent o'r blaen ac wedi mynd dramor wedi hynny, mae'n debygol, oni bai bod yr ysgol wedi cytuno'n benodol i gadw'r lle ar agor i chi, y bydd eich plentyn wedi cael ei dynnu o'r gofrestr ar ôl pedair wythnos. Pan fydd yn dychwelyd, bydd yn rhaid i chi wneud cais am le ysgol.

Sylwch efallai na fydd lle ar gael yn ysgol flaenorol eich plentyn ac efallai y bydd angen cynnig lle arall.

Plant sy'n Derbyn Gofal (PDG)

Mae plentyn sy'n derbyn gofal yn blentyn y mae gan y Cyngor gyfrifoldeb rhianta corfforaethol drosto. Gall plentyn sy'n derbyn gofal fyw oddi cartref naill ai dan drefniant gwirfoddol neu drwy orchymyn cyfreithiol sy'n golygu bod gan y Cyngor gyfrifoldeb rhiant am y plentyn. Gall plentyn hefyd fyw gartref gyda'r math hwn o orchymyn cyfreithiol ar waith.

Plant sy’n Cael eu Lletya

Pan fydd plentyn yn cael ei letya gan yr Awdurdod Lleol, mae hwn yn drefniant gwirfoddol rhwng yr Awdurdod Lleol a'r teulu. Mae hyn yn golygu eich bod yn cadw eich holl hawliau a chyfrifoldebau fel rhieni dros y plentyn ac nid yw'r Awdurdod Lleol yn ymgymryd ag unrhyw un o'r hawliau neu'r cyfrifoldebau hynny. Os ydych chi'n rhiant, gallwch symud eich plentyn o'r llety ar unrhyw adeg.

Os yw'r Awdurdod Lleol yn darparu llety i blentyn, rhaid iddo lunio cynllun gyda'r teulu sy'n nodi'r trefniadau a wneir ar gyfer y plentyn. Rhaid i hyn fod yn ysgrifenedig. Gallai'r plentyn fyw mewn cartref maeth neu gartref plant. Gallai'r cartref maeth fod yn gartref i berthnasau neu ffrindiau'r teulu.

Rhaid i'r Awdurdod Lleol sicrhau bod plentyn sy'n cael ei letya yn parhau i gael cyswllt â theulu a ffrindiau.

DGA

Deddf Gwahaniaethu ar Sail Anabledd, 1995.

Mesuriadau Pellter

Mae Blaenau Gwent yn mesur pellter gan ddefnyddio system fapio ddigidol GGP yr Awdurdod fel yr argymhellir ym Mesur Teithio gan Ddysgwyr Llywodraeth Cymru (2013). Bydd lleoedd yn cael eu dyrannu ar sail y pellter rhwng y llwybr cerdded byrraf rhwng y cartref a'r ysgol. Rhoddir y flaenoriaeth uchaf i'r plant sy'n byw agosaf.

System Dewisiadau Cyfartal

Mae hyn yn golygu bod pob un o'ch dewisiadau ysgol yn cael eu trin fel cais ar wahân. Mae eich plentyn yn cael ei ystyried o dan y meini prawf gordanysgrifio ar gyfer pob ysgol ar yr un pryd heb gyfeirio at eich dewis. Pan fo disgybl yn gymwys ar gyfer mwy nag un ysgol, cynigir lle ym mha bynnag un o'r ysgolion hyn a nodwyd fel y ffafriaeth uchaf ar eich ffurflen gais.

Ysgol Sefydledig

Mae hon yn ysgol lle mae'r Corff Llywodraethu yn cyflogi'r staff ac yn gosod y meini prawf gordanysgrifio ar gyfer yr ysgol.

Cyfeiriad Cartref

Cyfeiriad parhaol presennol y plentyn ar adeg y cais yw'r cyfeiriad y dylid ei ddarparu. Dim ond un cyfeiriad y gellir ei ddefnyddio i brosesu'r cais. Os yw'r plentyn yn byw mewn cyfeiriad gwahanol i'r rhiant/gofalwr o ddydd Llun i ddydd Gwener, rhaid darparu'r Gorchymyn Cyfrifoldeb Rhieni neu'r Gorchymyn Preswylio i'w asesu. Os oes rhesymau pam nad yw'r plentyn yn byw yn yr un cyfeiriad â'r rhiant, rhaid i'r ddau riant/gofalwr ddatgan hyn mewn llythyr wedi'i anfon gyda'r cais.

Os yw'r plentyn yn byw yn rheolaidd mewn mwy nag un cyfeiriad, dylai rhieni ddatgan lle mae'r plentyn yn treulio'r rhan fwyaf o'i amser. Rhaid i'r ddau riant/gofalwr ddatgan hyn yn unigol mewn llythyr wedi'i anfon gyda'r cais.

Os oes dadlau ynghylch y cyfeiriad, defnyddir y cyfeiriad lle telir budd-dal plant/credyd treth plant.

Cyfnodau Allweddol

Mae gyrfa addysgol plentyn yn mynd trwy bedwar prif gam cwricwlwm yn ôl ei oedran:

> Mae'r cwricwlwm Cyfnod Sylfaen ar gyfer plant 3-7 oed, gan ddechrau gyda Meithrin ac yna'n mynd i ddosbarthiadau Derbyn/blwyddyn 1 a blwyddyn 2.

> Mae'r cwricwlwm Cyfnod Allweddol dau ar gyfer plant 7-11 oed. Maent yn symud trwy ddosbarthiadau blwyddyn 3, 4, 5 a 6.

> Mae cwricwlwm Cyfnod Allweddol tri ar gyfer myfyrwyr 11-14 oed yn yr ysgol uwchradd. Maent yn symud trwy ddosbarthiadau blwyddyn 7, blwyddyn 8 a blwyddyn 9.

> Mae'r cwricwlwm Cyfnod Allweddol pedwar ar gyfer myfyrwyr 14-16 oed sy'n

pasio trwy ddosbarthiadau blwyddyn 10 a blwyddyn 11.

Derbyniadau Hwyr

Mae hyn yn cyfeirio at unrhyw gais am le ysgol a dderbynnir yn y rownd dderbyn arferol ond yn hwyrach na'r dyddiad cau a roddwyd.

Cyfrifoldeb Rhiant

Ers 2003 mae gan y rhieni a enwir ar dystysgrif geni plentyn gyfrifoldeb a hawliau rhiant awtomatig. Gall oedolion eraill hefyd gaffael hawliau rhiant trwy broses gyfreithiol. Ar gyfer ceisiadau derbyn i ysgolion, rhaid i rieni ddarparu prawf bod ganddynt gyfrifoldeb cyfreithiol am y plentyn, fel llythyr budd-dal plant neu gopi o ddogfennau cyfreithiol sy'n dangos mai dyma’r achos.

Pan fydd rhieni wedi gwahanu, dylent drafod y cais am le ysgol cyn i'r cais gael ei gyflwyno. Y rhiant y mae'r plentyn yn byw gydag ef yn bennaf ddylai wneud y cais. Lle bo hynny'n briodol, dylid rhoi manylion y rhiant arall sydd â chyfrifoldeb rhiant a'i gyfeiriad hefyd fel y gall y tîm Trawsnewid Addysg gyfathrebu â'r ddau riant. Os oes rhesymau cyfreithiol pam na all y tîm Trawsnewid Addysg wneud hyn, rhaid darparu copi o'r gorchymyn llys perthnasol gyda'r ffurflen gais.

Plant a Arferai Dderbyn Gofal

Mae plant a arferai dderbyn gofal yn blant a oedd yn arfer derbyn gofal ond nad ydynt bellach, gan eu bod wedi cael eu mabwysiadu neu ddod yn destun gorchymyn preswylio neu orchymyn gwarcheidiaeth arbennig.

Rhannu Gwybodaeth am Ddisgyblion

Bydd pob ysgol yn casglu gwybodaeth bersonol fanwl am eich plentyn a'ch teulu. Mae hyn er mwyn cadw mewn cysylltiad â chi a gwybod pethau pwysig am iechyd a diogelwch eich plentyn fel y gall staff yr ysgol ymateb yn gywir. Efallai y gofynnir i chi rannu gwybodaeth am unrhyw faterion amddiffyn plant, oedolion sy'n byw yn eich tŷ, yn ogystal â gweithwyr proffesiynol eraill a allai fod yn gweithio gyda'ch teulu. Mae'n bwysig cydweithredu â'r ceisiadau hyn oherwydd maent yn ymwneud â deddfwriaeth ddiogelu ac ni fydd y wybodaeth yn cael ei defnyddio at unrhyw ddiben nad ydym yn dweud wrthych amdano ymlaen llaw. Os ydych chi'n poeni am hyn, gallwch drafod y mater gydag aelod o'r Gwasanaeth Lles Addysg.

Brodyr a Chwiorydd

Mae'r categori hwn yn cynnwys brodyr a chwiorydd, brodyr a chwiorydd maeth, hanner brodyr a chwiorydd neu lysfrodyr a chwiorydd. Fodd bynnag, dylai rhieni nodi, yn yr holl achosion hyn, fod yn rhaid i'r brawd neu'r chwaer fod yn byw yn yr un cyfeiriad â'r plentyn y mae'r cais yn cael ei wneud ar ei gyfer. Er mwyn gwirio hyn, efallai y byddwn yn gofyn i chi am dystiolaeth o le mae’r budd-dal plant yn cael ei dalu.

Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)

Mae Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) yn derm penodol gyda set gysylltiedig o ddiffiniadau sy'n nodi lle dylai disgyblion penodol dderbyn cymorth ac adnoddau ychwanegol. Mae'r rhain yn cael eu diffinio mewn dogfen awdurdodedig o'r enw 'Datganiad'. Sefydlodd Deddf Addysg 1981 yr ystod hon o hawliau a ffyrdd o weithio. Ers hynny, mae ei darpariaethau wedi cael eu hategu gan Ddeddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd 1995 (DGA) a Deddf Anghenion Addysgol Arbennig a Gwahaniaethu ar sail Anabledd 2002.

Ysgolion Arbennig

Mae'r ysgolion hyn ar gyfer plant sydd â Datganiadau o Anghenion Addysgol Arbennig sy'n enwi'r ysgol benodol yn unig. Maent yn darparu ar gyfer plant y mae eu hanghenion mor gymhleth fel na ellir eu haddysgu mewn ysgol brif ffrwd.

Oedran Ysgol Statudol

Argymhellwn fod pob disgybl yn dechrau yn yr ysgol y mis Medi cyn y flwyddyn y bydd yn troi'n 5. Fodd bynnag, yn gyfreithiol nid oes rhaid i blentyn fod yn yr ysgol nes ei fod o oedran ysgol statudol.

Rhaid i blentyn dderbyn addysg lawn-amser ar ôl cyrraedd oedran ysgol statudol.

Mae oedran ysgol statudol yn dechrau ar yr oedran pan fydd yn rhaid i'ch plentyn ddechrau'r ysgol, sef dechrau'r tymor yn syth ar ôl pen-blwydd eich plentyn yn 5 oed.

Dyddiad gadael ysgol statudol yw'r dyddiad pan ganiateir i'ch plentyn, yn ôl y gyfraith, adael yr ysgol uwchradd.

Ysgol Wirfoddol â Gynorthwyir

Mae hon yn ysgol a ariennir gan y wladwriaeth lle mae sefydliad neu ymddiriedolaeth (fel arfer sefydliad crefyddol),
yn cyfrannu at gostau'r adeilad ac yn cael dylanwad sylweddol ar redeg yr ysgol.

Rhestr Aros

Pan fydd rhieni yn chwilio am le mewn ysgol sydd eisoes yn llawn, gallant roi enw eu plentyn ar restr aros. Mae'r rhestr hon yn rhoi plant mewn trefn flaenoriaeth yn ôl y meini prawf derbyn. Pan fydd lle ar gael, cynigir y lle i'r plentyn ar frig y rhestr. Mae hyn yn golygu nad yw'r rhestr aros yn ymwneud â pha mor hir y mae plentyn wedi bod arni. Gall plant symud i fyny ac i lawr y rhestr.

HYSBYSIAD PREIFATRWYDD

Bydd y Cyngor yn prosesu eich data personol yn unol â Deddfwriaeth Diogelu Data. I gael rhagor o wybodaeth a mynediad i hysbysiadau preifatrwydd sy'n amlinellu sut mae'r Cyngor yn trin eich data personol, cliciwch ar y ddolen ganlynol i fynd i adran Diogelu Data gwefan y Cyngor:

https://www.blaenau-gwent.gov.uk/media/jscpx40m/privacy_notice_-_tier_2_-_services_-_admissions-fv.pdf